
JAARVERSLAGGEVING 2019

Stichting voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs op
Gereformeerde Grondslag in de regio Veluwe

te BARNEVELD

Barneveld, 30 juni 2020

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG	1
JAARREKENING	
BALANS PER 31 DECEMBER 2019	50
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	50
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019	51
BESTEMMING VAN HET RESULTAAT	51
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019	52
GRONDSLAGEN	53
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS	56
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	59
OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN	62
WNT	63
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	65
OVERIGE GEGEVENS	
CONTROLEVERKLARING	
BIJLAGEN	
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH SBO LOCATIE OCHTEN	73
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH SBO LOCATIE BARNEVELD	74
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH (V)SO ZML EN MG	75
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH DIENSTVERLENING	76
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE CLUSTER 4	77
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN BOVENSCHOOLS	78
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE STICHTING	79

ONDERTEKENING

Naam

Handtekening

C.M. Verloop

voorzitter Ro.T.

J.J. van Dam

lid RoT

G.P. Landwaart.

lid RoT

R. van Beijnum

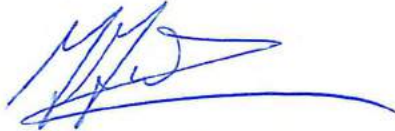
lid RoT

L. Vogelaar

lid Ro.T

P.g. Westerlaken

cvb

Inhoud

Voorwoord.....	3
1. Het schoolbestuur	4
1.1. Organisatie.....	4
1.1.1. Contactgegevens	4
1.1.2. Schoolgegevens	4
1.1.3. Contactpersoon	5
1.1.4. Juridische structuur	5
1.1.5. Organisatiestructuur.....	6
1.1.6. Governance.....	6
1.1.7. Code Goed Bestuur.....	6
1.1.8. Bestuur.....	7
1.1.9. Intern toezichtsorgaan.....	7
1.1.10. (Gemeenschappelijke) adviesraad.....	8
1.2. Identiteitsprofiel	9
1.2.1. Kernactiviteiten	9
1.2.2. Strategisch beleidsplan 2019 – 2023	10
1.2.3. Toegankelijkheid en toelating.....	11
1.3. Dialoog.....	11
2. Verantwoording beleid	16
2.1. Onderwijs en kwaliteit.....	16
2.1.1. Definitie van onderwijskwaliteit.....	16
2.1.2. Zicht op onderwijskwaliteit	16
2.1.3. Werken aan onderwijskwaliteit.....	16
2.1.4. Doelen en resultaten	17
2.1.5. Ontwikkelingen.....	21
2.1.6. Onderwijsresultaten	22
2.1.6. Inspectie.....	24
2.1.7. Visitatie/auditing	24
2.1.8. Passend onderwijs.....	24
2.2. Personeel & professionalisering	25
2.2.1. Doelen en resultaten	25
2.2.1. Overige nascholingstrajecten	27
2.2.2. Ontwikkelingen.....	28
2.2.3. Uitkeringen na ontslag.....	28
2.2.4. Verantwoording besteding werkdrukmiddelen	28
2.2.5. Verantwoording besteding middelen prestatiebox	29

2.2.6.	Strategisch personeelsbeleid	29
2.2.7.	Verzuimbeleid	30
	Ongewenste omgang	30
2.3.	Huisvesting & facilitair	31
2.3.1.	Ontwikkelingen	31
2.3.2.	Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen	31
2.4.	Financieel beleid	32
2.4.1.	Ontwikkelingen	32
2.4.2.	Treasuryverslag	32
2.4.3.	Allocatie middelen	32
2.5.	Risico's en risicobeheersing	33
2.5.1.	Interne risicobeheersing- en controlesysteem	33
2.5.2.	Belangrijkste risico's	34
2.5.3.	Beheersing van de risico's	35
3.	Verantwoording financiën	36
3.1	Realisatie staat van baten en lasten en balans	36
3.1.1.	Staat van baten en lasten	36
3.1.2.	Balans	38
3.2.	Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	40
3.2.1.	Leerlingenprognoses en -aantallen	40
3.2.2.	Fulltime-equivalent (fte)	40
3.2.3.	Staat van baten en lasten	41
3.2.4.	Balans	42
3.3.	Financiële positie	42
3.3.1.	Financiële kengetallen	42
3.3.2.	Reservepositie	43
	Bijlage 1 Jaarverslag Raad van Toezicht 2019	44
	Bijlage 2 Jaarverslag Gemeenschappelijke Adviesraad 2019	47

Voorwoord

In dit jaarverslag over 2019 staan we stil bij diverse onderwerpen uit het strategisch beleidsplan. Deze onderwerpen hebben invloed op de wijze waarop het onderwijs wordt ingericht. Tegelijk is het onderwijs veel meer: elke dag hebben de leerkrachten en onderwijsassistenten zich ingezet voor de honderden kinderen die onze scholen bezoeken. Samen met de ondersteunende medewerkers is vanuit de identiteit gewerkt aan kwalitatief goed onderwijs.

De doelen en resultaten uit het strategisch beleidsplan waarderen we als volgt:

	= volledig gerealiseerd
	= gedeeltelijk gerealiseerd (voor 50% of meer)
	= niet gerealiseerd (voor minder dan 50%)

In de afzonderlijke hoofdstukken verantwoorden we het gevoerde beleid.

Als we terugkijken op 2019, dan mogen we dankbaar zijn voor het vele goede dat we hebben ontvangen. Dat wil niet zeggen dat we een makkelijk jaar achter de rug hebben. Door het stijgende tekort aan groepsleerkrachten en onderwijsassistenten, moesten we alles in het werk stellen voor de continuïteit van het onderwijs aan onze leerlingen. Voor de direct betrokken medewerkers, leerlingen en hun ouders/verzorgers waren het soms roerige tijden.

P.J. Westerlaken, College van Bestuur

1. Het schoolbestuur

1.1. Organisatie

1.1.1. Contactgegevens

Naam : Rehoboth Onderwijs & Zorg
Bezoekadres : Schoutenstraat 113, 3771 CH Barneveld
Postadres : Postbus 301, 3770 AH Barneveld
Telefoon : 0342-200300
Emailadres : info@rehobothoz.nl
Internetsite : www.rehobothoz.nl

1.1.2. Schoolgegevens

Onder verantwoordelijkheid van de SSOGG ressorteren twee scholen voor SBO en één school voor SO. De leiding van elke school berust bij de directeur, die integraal verantwoordelijk is.

Rehoboth SBO, locatie Barneveld (BRIN-nr. 24DF)

Schoutenstraat 113
3771 CH BARNEVELD
Postbus 301
3770 AH BARNEVELD
T (0342) 200300
E info@rehobothoz.nl
Directeur: dhr. D. Trouwborst
Adjunct-directeur: mw. E.C. Jansen

Rehoboth SBO, locatie Ochten (BRIN-nr. 01ST)

Het Katsland 6
4051 KA Ochten
T 0344-64 46 01
E info@rehobothochten.nl
Directeur: dhr. J.A. Zwerus

Rehoboth SO cluster 4, Barneveld (BRIN-nr. 26MW)

Schoutenstraat 113
3771 CH BARNEVELD
Postbus 301
3770 AH BARNEVELD
T (0342) 200300
E info@rehobothoz.nl
Directeur: dhr. D. Trouwborst
Adjunct-directeur: mw. E.C. Jansen

Rehoboth (V)SO en MG, locatie Barneveld (BRIN-nr. 26MW)

Schoutenstraat 113
3771 CH BARNEVELD
Postbus 301
3770 AH BARNEVELD
T (0342) 200300
E info@rehobothoz.nl
Directeur: mw. G. van de Vendel
Adjunct-directeur: mw. W. Evers

Rehoboth SO cluster 3, Nevenvestiging Ochten (BRIN-nr. 26MW01)

Het Katsland 6
4051 KA Ochten
T 0344-644601
E info@rehobothochten.nl
Directeur: dhr. J.A. Zwerus

Volgens de CAO-PO zijn alle directeuren verplicht zich in te schrijven en te (her-)registreren in het Schoolleidersregister PO. De werkgever vergoedt de jaarlijkse bijdrage aan het Schoolleidersregister PO en stelt de directeuren (via professionalisering) in de gelegenheid om aan de registratiecriteria te voldoen.

1.1.3. Contactpersoon

Voor vragen over dit verslag kunt u contact opnemen met het College van Bestuur, dhr. P.J. Westerlaken: 06-46064850.

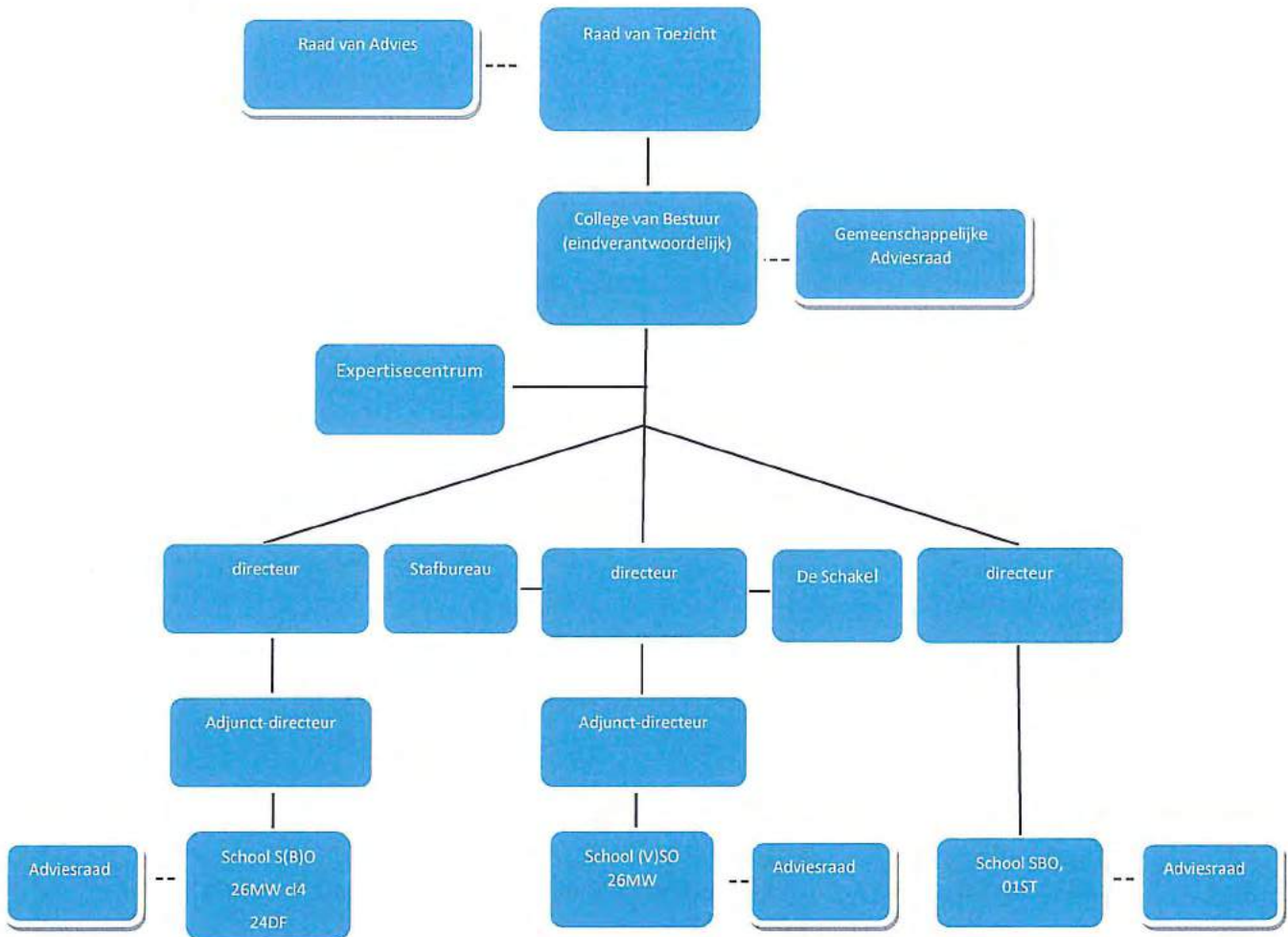
1.1.4. Juridische structuur

Bestuursnummer : 84515
Naam instelling : Stichting voor Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal op
Gereformeerde Grondslag in de Regio Veluwe
Werknaam : Rehoboth Onderwijs & Zorg
KvK nummer : 41048562
RSIN :007047599

De rechtspersoonlijkheid is: stichting.

1.1.5. Organisatiestructuur

De organisatiestructuur van SSOGG is als volgt:

1.1.6. Governance

De Raad van Toezicht evalueert één keer per schooljaar zijn functioneren door middel van een zelfevaluatie. De uitkomsten worden gelegd langs de afspraken in het Governance-handboek. Waar nodig, vindt er een gesprek plaats met het College van Bestuur.

De scholen van Rehoboth Onderwijs & Zorg worden bestuurd volgens het bestuursmodel, met een Raad van Toezicht en College van Bestuur. Er is gekozen voor een organieke scheiding tussen bestuur en toezicht (two-tiermodel).

In de meerjarenplanning is vastgelegd op welke wijze en wanneer het College van Bestuur verantwoording aflegt over wat er is bereikt in relatie tot de afspraken in het strategisch beleidsplan en de onderliggende documenten: schoolplannen en jaarplannen.

1.1.7. Code Goed Bestuur

Rehoboth Onderwijs & Zorg voert haar werkzaamheden uit conform de Code Goed Bestuur van de PO-raad. Er zijn geen afwijkingen van de Code Goed Bestuur.

Voor de verdeling van de verantwoordelijkheden, verwijzen we u naar het managementstatuut:
[..\..\01 CvB\Beschrijving van bevoegdheden\Vastgestelde documenten door Raad van Toezicht\7.0.2016-04-18 Managementstatuut SSOGG Ede.docx](#)

1.1.8. Bestuur

Naam : P.J. (Piet) Westerlaken
Functie : College van Bestuur
Nevenfuncties : n.v.t.

1.1.9. Intern toezichtsorgaan

De RvT-leden hebben een maatschappelijke inbedding, met ieder een eigen aandachtsgebied. Samen kunnen ze het onderwijsveld volledig overzien. De leden per 31 december 2019 zijn:

dr. ir. C.M. Verloop

functie/commissie: voorzitter/lid remuneratiecommissie
beroep: wethouder gemeente Veenendaal
relevante nevenfuncties: vicevoorzitter RvT COG (Christelijke Onderwijs Groep)
eerste benoemingsjaar: 2014
tweede benoemingsjaar: 2018

ing. J.J. van Dam

functie/commissie: vicevoorzitter/lid financiële auditcommissie
beroep: voorzitter CvB Ichthus College Veenendaal
relevante nevenfuncties: voorzitter Centrale Cliëntenraad zorggroep Charim
eerste benoemingsjaar: 2014

drs. R. van Beijnum

functie/commissie: lid
beroep: n.v.t.
relevante nevenfuncties: lid RvT scholengemeenschap Pieter Zandt en lid RvT van St. Adullam Gehandicaptenzorg
eerste benoemingsjaar: 2014
tweede benoemingsjaar: 2015

dhr. G.P. Landwaart

functie/commissie: lid/lid financiële auditcommissie
beroep: n.v.t.
relevante nevenfuncties: secretaris ondernemersvereniging Wijdmeren, lid identiteitsraad VVORG (VLC en HC Amersfoort) en notabel HHK Maartensdijk
eerste benoemingsjaar: 2014
tweede benoemingsjaar: 2017

mr. L. Vogelaar

functie/commissie: lid/lid remuneratiecommissie
beroep: n.v.t.
relevante nevenfuncties: lid RvT Berséba, penningmeester Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging, secretaris Stichting Reformatiemuseum, bestuurslid Stichting Seniorenwoningen Elspeet; lid comité GBS
eerste benoemingsjaar: 2014

tweede benoemingsjaar: 2016

De (her)benoemingscyclus is zodanig, dat het continuüm van kennis en ervaring niet in gevaar komt. Voor het verslag (intern toezicht) verwijzen we u naar [bijlage 1](#).

1.1.10. (Gemeenschappelijke) adviesraad

Aan elke school is een adviesraad verbonden. Centraal functioneert een gemeenschappelijke adviesraad (GAR).

De GAR bestaat uit de volgende leden:

- dhr. A. Florijn, voorzitter (ouder uit AR Rehoboth SO c13 Barneveld)
- dhr. A.A. van Hemert (ouder uit AR Rehoboth SBO Barneveld)
- mevr. A. Geneugelijk, lid (personeelslid uit AR Rehoboth SBO Ochten)
- dhr. C. Van Rijssel, secretaris (personeelslid uit AR Rehoboth SO c13 Barneveld)
- vacature (personeelslid uit AR Rehoboth SO c13/c14 Barneveld)

Voor het jaarverslag van de GAR verwijzen we u naar [bijlage 2](#).

1.2. Identiteitsprofiel

De SSOGG heeft als grondslag de Bijbel (Statenvertaling), het onfeilbare Woord van God, en de Drie Formulieren van Enigheid, namelijk de Heidelbergse Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels.

Op grond hiervan belijden we dat de mens is geschapen om tot Gods eer te leven. Hiertoe schiep God de mens naar Zijn beeld: in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. Door de zondeval is de mens moed- en vrijwillig van God afgefallen (Genesis 3). Hierdoor is de mens uit zichzelf onbekwaam geworden tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Toch blijft God de eis handhaven dat de mens tot Zijn eer moet leven. God heeft in Christus voor Zijn uitverkorenen een weg willen ontsluiten om door wedergeboorte met Hem verzoend te worden. Alleen door die weg kan de mens op aarde in beginsel en in eeuwigheid volmaakt tot Gods eer leven.

Onze identiteit, en de praktische uitwerking in de omgang met onze leerlingen en de onderlinge verhouding tussen personeelsleden en het bevoegd gezag, hebben we vastgelegd in een identiteitsprotocol. Bij de benoeming van medewerkers wordt gevraagd om de grondslag van de scholen, zoals vastgelegd in het identiteitsprotocol, te onderschrijven.

Missie

1. Rehoboth Onderwijs & Zorg biedt een passende leeromgeving voor kinderen uit onze reformatorische gezindte die extra ondersteuning en zorg nodig hebben om hun talenten optimaal te benutten. Hierbij houden we rekening met de behoeften van de leerlingen.
2. Daarbij is de Bijbel leidend en normerend, zoals verwoord in *Matth. 22:37-39: 'Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en grote gebod. En het tweede aan dit gelijk is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.'*
3. We streven naar het verwerven van inzicht in hun sociaal emotioneel functioneren als persoon, met als doel dat ze hun levenstaak in gezin, kerk en maatschappij kunnen vervullen.

Visie

1. Gods Woord is leidraad voor al ons handelen en al onze plannen. We baseren ons op Bijbelse kernwaarden.
2. Er is veiligheid voor onze leerkrachten en leerlingen.
3. We verzorgen onderwijs afgestemd op de vragen van nu.
4. We leveren maatwerk. Kinderen leren, leren werken en leren leven.
5. We zijn een lerende organisatie, lerend van en met elkaar.
6. We werken samen met anderen.

1.2.1. Kernactiviteiten

In *Rehoboth Onderwijs & Zorg* willen we ons blijven verbreden en verdiepen in zowel onderwijs als zorg. Speciaal (Basis) Onderwijs blijft ons hoofddoel, maar door onze dienstverlening te intensiveren, kunnen we steeds meer leerlingen een verantwoorde lesplaats bieden op de basisschool. Hierbij denken we aan ambulante begeleiding, coaching van leerkrachten, ondersteuning van het klassenmanagement en onderzoek, zoals (breed) psychologisch onderzoek en dyslexieonderzoek. Verder bieden we dagbehandeling en onderwijs aan het jonge kind, waarin we nauw samenwerken met Youké¹, Adullam en de ouders.

¹ Youké staat voor sterke jeugd (biedt specialistische hulp aan kinderen en jongeren van 0 tot 23 jaar).

Rehoboth Onderwijs & Zorg in Barneveld en Ochten is een school voor identiteitsgebonden Speciaal Basisonderwijs (SBO). De doelgroep is: kinderen met een laag gemiddelde intelligentie en kinderen met een gemiddelde intelligentie met leer- en/of opvoedingsmoeilijkheden. Rehoboth SBO maakt onderscheid in twee groepen leerlingen:

- o JRK, jonge risicokinderen van 4 tot 7 jaar die speciale hulp nodig hebben omdat ze achterstand in hun ontwikkeling tonen;
- o SBO, kinderen van 6 tot 13 jaar met een speciale onderwijsbehoefte op het gebied van leren en/of gedrag.

Rehoboth Onderwijs & Zorg in Barneveld en Ochten is een school voor identiteitsgebonden (Voortgezet) Speciaal Onderwijs ((V)SO). Er wordt onderwijs gegeven aan:

- o ZML, zeer moeilijk lerenden van 4 tot 20 jaar ((V)SO, cluster 3);
- o ZML-MG, zeer moeilijk lerende, meervoudig gehandicapten van 4 tot 20 jaar (MG-leerlingen van wie het IQ lager is dan 35 of die een bijkomende problematiek hebben: stoornissen in het autistisch spectrum, ADHD of ernstige communicatieve beperkingen; SO, cluster 3);
- o SO, cluster 4, kinderen van 8 tot 12 jaar met sociaal-emotionele en/of psychiatrische problematiek.

De medewerkers van De Schutse en Adullam (gehandicaptenzorg), de Sébaschool (BAO) én de Rehobothschool zoeken naar mogelijkheden van integratie. Een voorbeeld is de integratie van kinderen uit het SO (ZML) die integreren in het SBO.

1.2.2. Strategisch beleidsplan 2019 – 2023

Het strategisch beleidsplan is een plan van ons allemaal, een plan dat het resultaat is van mooie gesprekken en discussies over de ontwikkeling van onze leerlingen. Gesprekken met de directies, onze leerkrachten en ouders, de partners van het samenwerkingsverband Berséba, maar ook met de bedrijven waar onze leerlingen van het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs stagelopen.

In het strategisch beleidsplan staan onze ambities voor de komende jaren. Wat willen we bereiken, en hoe willen we ons verder ontwikkelen? Het plan geeft richting, maar biedt ook ruimte om de thema's die ons met elkaar verbinden te vertalen naar elke vorm van speciaal onderwijs.

We hebben onze kwaliteitsdomeinen beschreven: de 'kapstokken' waar we ons beleid aan ophangen, de thema's waaraan we invulling willen geven én waar we aan kunnen refereren. De domeinen zijn op hoofdlijnen beschreven. Het zijn de richtinggevende thema's voor de komende vier jaar. Meer specifiek komen de domeinen terug in het schoolplan en jaarlijks wordt in onze jaarplannen de detailuitwerking geformuleerd. Daarmee ontstaat er een sluitende cyclus: strategisch beleidsplan, schoolplan, jaarplan.

We hebben voor de volgende zes domeinen gekozen:

1. personeel en organisatie
2. passend onderwijs
3. ouderparticipatie
4. onderwijskundige kwaliteit
5. activerende leeromgeving en beheer
6. transitie van onderwijs naar maatschappij

Per domein hebben we aangegeven **waarom** we er aandacht aan willen besteden, **hoe** we dat vorm willen gaan geven en **wat** dat in de praktijk betekent.

1.2.3. Toegankelijkheid en toelating

Wat de regels voor het toelatingsbeleid van leerlingen betreft, is een aantal wettelijke beperkingen van toepassing:

- Voor aanmelding (bij het Speciaal Basisonderwijs) van leerlingen die afkomstig zijn van scholen uit het reformatorische samenwerkingsverband Berséba, geldt dat de ouders alleen mag worden gevraagd dat ze de grondslag respecteren;
- Rehoboth (V)SO valt onder de Wet op de expertisecentra; wettelijk is geregeld dat van ouders in het uiterste geval niet meer mag worden verlangd dan dat ze de grondslag respecteren.

In veruit de meeste gevallen kiezen de ouders op basis van hun geloofsovertuiging voor onze scholen, en onderschrijven ze onze identiteit. Van het recht om de grondslag alleen te respecteren, wordt in zeer beperkte mate gebruikgemaakt. We bespreken, met de ouders die de grondslag respecteren, onze identiteit en de schoolregels. We maken met hen afspraken over de manier waarop met de regels van de school wordt omgegaan.

1.3. Dialoog

Het College van Bestuur (CvB) houdt contact met diverse externe partners en belanghebbenden. Horizontale verantwoording gaat in onze ogen verder dan het afleggen van verantwoording. Voor onze scholen is het voeren van gesprekken, reacties aanhoren en input krijgen heel belangrijk. Deze dialoog stelt ons in staat om beter bij de wensen van onze belanghebbenden aan te sluiten, en daardoor ons onderwijs nauw aan te laten sluiten bij de vragen van de samenleving.

Het CvB of de directieleden voeren o.a. gesprekken met onderstaande partijen:

(Pleeg)ouders en werknemers

De scholen zijn er voor de ouders en hun kinderen. De werknemers van de scholen dragen iedere dag bij aan de vorming en ontwikkeling van de leerlingen. Een transparante communicatie met beide doelgroepen is heel belangrijk. Door middel van nieuwsbrieven en het teamnieuws houden we (pleeg)ouders en werknemers op de hoogte van ontwikkelingen in de scholen.

Adviesraden

Het beleid binnen de SSOGG maken we niet alleen. Dat doen we met verschillende partijen, waaronder de Adviesraden. Bij de invulling van het beleid betrekken we ouders en personeel, die zitting hebben in de Adviesraden (AR) en de Gemeenschappelijke Adviesraad (GAR) van de stichting.

Het CvB overlegt structureel met de GAR in één informeel overleg, waarin ontwikkelingen, ideeën en plannen van en voor de hele organisatie met elkaar worden gedeeld. De inbreng, meningen en ideeën die we zo krijgen, zijn voor ons van belang. De raden krijgen ruimte om mee te denken over uiteenlopende beleidsmatige onderwerpen.

Samenwerkingsverbanden

Onze school is aangesloten bij het samenwerkingsverband Berséba (Reformatorische Vereniging voor Passend Primair Onderwijs, www.berseba.nl). Alle reformatorische basisscholen en reformatorische scholen voor S(B)O zijn hierbij aangesloten. Het samenwerkingsverband is opgesplitst in vier regio's. Onze scholen liggen in regio Midden-Nederland. Rehoboth VSO is aangesloten bij het RefSVO (Reformatorisch Samenwerkingsverband voor Voortgezet Onderwijs).

Kinderdagcentrum

De stichtingen Adullam en De Schutse werken samen met Rehoboth Onderwijs & Zorg aan een gecombineerd aanbod van onderwijs, zorg en begeleiding aan kinderen met een (verstandelijke) beperking, zoals bedoeld in de Jeugdwet en de Wet langdurige zorg. Doordat Adullam en De Schutse een kinderdagcentrum heeft in het schoolgebouw van Rehoboth Onderwijs & Zorg, zijn er korte lijnen en is het mogelijk elkaar dagelijks te ontmoeten.

Jeugdzorg en GGZ

In samenwerking met de gemeente Barneveld en het samenwerkingsverband Berséba, is er beschikingsvrij een jeugdzorgwerker vanuit Jeugdzorginstelling 'Youké' en een psychotherapeut vanuit GGZ-instelling Karakter op Rehoboth Onderwijs & Zorg werkzaam. Ze worden ingezet om het basisklimaat te versterken en zetten zich in op leerling-, groeps- en schoolniveau. Ze doen dit door middel van coaching van leerkrachten, psycho-educatie van leerkrachten en ouders en individuele gesprekken/begeleiding van leerlingen en ouders.

Voortgezet onderwijs

De meeste schoolverlaters van het speciaal (basis)onderwijs gaan naar het reformatorisch voorgezet onderwijs. Met het Van Lodenstein College en de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap vindt jaarlijks een 'warme overdracht' van de leerlingen plaats.

Bedrijfsleven/instellingen

De leerlingen van het voorgezet speciaal onderwijs worden, door hen een passend onderwijsaanbod te bieden, voorbereid op een plaats in de maatschappij. We werken op dit terrein nauw samen met gemeenten, zorginstellingen, werkgevers, en ook met andere onderwijsinstellingen, zoals het Praktijkonderwijs en De Onderwijsspecialisten.

Driestar Hogeschool

Rehoboth Onderwijs & Zorg werkt aan een ontwikkelingsgerichte cultuur. Daarom doen we mee met 'Samen opleiden', als (aspirant) erkende opleidingsschool. 'Samen opleiden' is een professionele samenwerking tussen basisscholen en de PABO van de Driestar. Samen zijn we verantwoordelijk voor het opleiden van studenten tot startbekwame leraren, en het leren van leraren (tot uiteindelijk excellente leraren).

Besturenorganisaties

Rehoboth Onderwijs & Zorg is aangesloten bij VGS (Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs) en VBSO (Vereniging tot bevordering van schoolonderwijs op Gereformeerde grondslag).

VGS-administratiekantoor

In opdracht van Rehoboth Onderwijs & Zorg verzorgt het VGS-administratiekantoor de financiële en personele administratie, en de salarisadministratie.

Perspectief

Voor de verzuim- en herstelbegeleiding van zieke werknemers, hebben we een samenwerkings-overeenkomst met Perspectief.

PO-Raad, Vereniging voor gereformeerd schoolonderwijs (VGS) en Vereniging tot bevordering van schoolonderwijs op gereformeerde grondslag (VBSO)

Rehoboth Onderwijs & Zorg is aangesloten bij de PO-Raad. De PO-Raad behartigt de gemeenschappelijke belangen van besturen in het primair onderwijs. De besturenorganisaties VGS en VBSO zetten zich in voor een doordenking van onderwijskundige en beleidsmatige zaken, vanuit de eigen identiteit.

Gemeente Barneveld en Neder-Betuwe

De gemeente Barneveld en Neder-Betuwe zijn voor onze scholen van grote betekenis. Naast het bestuurlijke overleg (LEA), hebben we contacten met de ambtenaren over huisvesting, infrastructuur en leerlingenvervoer (en vanuit het Sociaal Domein).

Kerken

We hechten aan de betrokkenheid van onze kerkelijke achterban. De relatie met de kerken wordt op verschillende manieren onderhouden:

- We hebben de classes van de kerkgenootschappen gevraagd een vertegenwoordiger af te vaardigen voor een overleg met de RvT en het CvB. Ze zijn vertegenwoordigd in de Raad van Advies (RvA). Twee keer per jaar wordt overlegd over onderwerpen die betrekking hebben op de identiteit van de stichting.
- In de maand december sturen we onze special naar de kerkelijke gemeenten. Hierbij wordt altijd een verzoek gedaan voor financiële ondersteuning van ons onderwijs. Door een groot aantal kerkelijke gemeenten wordt hier positief op gereageerd.
- Voor de jaaropeningen van onze scholen vragen we predikanten uit onze achterban. Zonder uitzondering, wordt daar steeds gehoor aan gegeven.

De kerkelijke herkomst van onze leerlingen vormt een afspiegeling van de reformatorische kerken in ons voedingsgebied.

1-10-2019

		aantal lln.	PKN	HHK	GG	GGN	OGG(N)	CGK	Overig
Totaal			9%	17%	47%	15%	9%	2%	1%
Rehoboth SBO, Ochten	01ST	93	2,7	3,4	6,3	5,3	4	0	0
Rehoboth SBO, Barneveld	24DF	126	2	3,4	18,5	3,2	1,4	0,4	0,3
Rehoboth (V)SO, Barneveld	26MW	212	4,3	10,2	22,2	6,5	3,6	1,6	0,7

Raad van Advies

De Raad van Advies (RvA) brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over met name onderwerpen gerelateerd aan de identiteit van de SSOGG. De heren Van Asselt en Van Beek hebben hun zitting in de Raad van Advies om persoonlijke redenen beëindigd. De RvA bestond per 31 december 2019 uit de volgende leden:

- dhr. J.A. Jobse, voorzitter
- drs. C.M. Cousijnsen, tweede voorzitter
- vacature
- vacature

- o dhr. W. Flier
- o dhr. G. Olthuis
- o drs. P.H.D. van Ree

Verantwoording

Het CvB verantwoordde zich in 2018 ook aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), gemeentes en de onderwijsinspectie.

In het afgelopen jaar waren de meest zichtbare communicatiemiddelen de website, de maandelijkse nieuwsbrief voor ouders en het teamnieuws voor personeelsleden. Periodiek verschijnt er een special voor alle personeelsleden, kerkenraden en basisscholen van het samenwerkingsverband, regio Midden.

Klachten en klachtafhandeling

De scholen zijn aangesloten bij de door de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs ingestelde klachtencommissie, die ondergebracht is bij de stichting GCBO (info@gcbo.nl), een samenwerkingsverband van geschillencommissies in het bijzonder onderwijs.

In de verslagperiode 2019 is er één klacht van een ouderpaar ontvangen. Na een interne klachtenprocedure, hebben de ouders hun klacht bij de GCBO ingediend. De GCBO heeft nog geen uitspraak gedaan.

Veiligheidsbeleid

Op de scholen van Rehoboth Onderwijs & Zorg wordt actief aandacht besteed aan het schoolveiligheidsbeleid ten behoeve van de leerlingen. Er wordt gebruikgemaakt van de methode Programma Alternatieve Denkstrategieën (PAD), om de leerlingen sociale vaardigheden aan te leren, en de methode Kinderen en hun sociale talenten.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen, maken de scholen gebruik van de LVS-vragenlijsten ZIEN, de Picto-vragenlijst en de vragenlijst voor ouders. De resultaten van deze vragenlijsten gaan naar de Onderwijsinspectie, zodat daar zicht is op onze veiligheidsbeleving. De resultaten van de vragenlijsten bespreken we op de personeelsvergadering en leerlingenbesprekingen. Incidenten bespreken we met de ouders, leerkracht, intern begeleider en orthopedagoog. De veiligheidsbeleving van collega's monitoren we volgens een vaste cyclus, door middel van vragenlijsten in het programma Integraal.

Preventiemedewerker, aandachtfunctionaris en sociaal veiligheidscoördinator

Binnen onze scholen is een preventiemedewerker, aandachtfunctionaris en sociaal veiligheidscoördinator werkzaam. Samen met de BHV'ers dragen zij zorg voor een veilige school.

De sociaal veiligheidscoördinator fungeert, vanuit zijn opgebouwde kennis op het gebied van pesten, als klankbord voor leraren met vragen en treedt op als adviseur van de schoolleiding (op het gebied van pesten). Tegelijk is hij het aanspreekpunt voor leerlingen die gepest worden en willen praten over een situatie, of vragen hebben.

De scholen hebben Aandachtfunctionarissen KMHG (Kinder mishandeling en huiselijk geweld) aangesteld. Van de drie aandachtfunctionarissen is er één lid van de LVAK (Landelijke Vereniging Aandachtfunctionarissen Kinder mishandeling).

Er is een Convenant ondertekend door onze scholen met de gemeente Barneveld om dit onderwerp hoog op de agenda te houden. Door de inzet van de AF KMHG wordt het onderwerp niet alleen bespreekbaar gemaakt, maar worden onveilige situaties ook eerder opgemerkt en van actie voorzien.

Interne contactpersonen en vertrouwenspersoon

Volgens de klachtenprocedure hebben de scholen interne contactpersonen die functioneren als aanspreekpunt. De interne contactpersonen begeleiden degene met een klacht bij de verdere procedure en verwijzen in voorkomende gevallen naar de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon van onze scholen is dr. A.C. van Rinsum.

Op bestuursniveau wordt actief aandacht besteed aan het onderwerp Sociale veiligheid op school. De professionalisering hierin is op orde.

2. Verantwoording beleid

2.1. Onderwijs en kwaliteit

2.1.1. Definitie van onderwijskwaliteit

Alle scholen hebben op basis van de leerlingenkenmerken normen geformuleerd. De wettelijk bepaalde doelen en normen (kerndoelen en referentieniveaus) zijn als uitgangspunt gebruikt. Op het speciaal (basis)onderwijs kunnen niet alle leerlingen voldoen aan de kerndoelen en referentieniveaus. We hebben daarom voor iedere leerling een Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP) gemaakt. Bij het opstellen van het OPP wordt bij iedere leerling rekening gehouden met de intelligentie, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de didactische ontwikkeling en de werkhouding. Daarnaast zijn de beschermende en belemmerende factoren van invloed op het uitstroomprofiel. Twee keer per schooljaar wordt naar de individuele scores van de leerlingen gekeken, of deze overeenkomen met de verwachtingen die zijn vastgelegd in het OPP.

2.1.2. Zicht op onderwijskwaliteit

Kwaliteit is niet vanzelfsprekend. Dat vraagt om een continu proces van scholing, uitproberen en doen, evalueren en bijsturen. Om de goede kwaliteit van de scholen te waarborgen, en waar nodig te verbeteren, gebruiken we diverse instrumenten. Om na te gaan of we de goede dingen doen en of we ze goed doen, hebben we onze kwaliteitszorg gebaseerd op:

- **Leeropbrengsten:** behalen onze leerlingen resultaten passend bij hun ontwikkelingsmogelijkheden?
- **Tevredenheidsonderzoeken:** in een cyclus van vier jaar houden we een tevredenheidsonderzoek onder medewerkers, ouders en leerlingen.
- **Externe audits:** speciaal opgeleide auditteams van het samenwerkingsverband Berséba beoordelen de scholen op indicatoren die gebaseerd zijn op het toezicht van de onderwijsinspectie.
- **Interne audit:** Een audit kan bestaan uit een klassenbezoek, een interview en/of documentanalyse. Hiervoor zijn checklists ontwikkeld. De auditors bezoeken circa 50% van de leerkrachten. Van de verkregen informatie maken de auditors een anoniem rapport. Dit gaat naar de directie en wordt vervolgens met het team besproken. Als we ons niet aan het kwaliteitshandboek houden, kijken we samen hoe dit komt. Moeten we gewoon weer doen wat we afgesproken hebben, of is er meer nodig?
- **Werken met kwaliteitskaarten:** In een cyclus worden vragenlijsten uitgezet onder leerkrachten, waarbij de kwaliteit van het onderwijs en de personeelstevredenheid gecheckt en gemonitord kan worden.

De gebruikte instrumenten leveren informatie op ten behoeve van het bestuur, de school en de leerlingen. Twee keer per schooljaar verantwoorden de directies van de scholen de voortgang van de verschillende onderdelen van de kwaliteitszorg aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht.

2.1.3. Werken aan onderwijskwaliteit

Kwaliteitszorg begint bij interne kwaliteitszorg en het verandervermogen van de scholen. Dit kan alleen gerealiseerd worden als op de scholen een passende kwaliteitscultuur is ontwikkeld. Een cultuur die wordt gekenmerkt door voortdurende aandacht voor kwaliteitsverbetering en voor reflectie en ontwikkeling.

Leer- en werkgemeenschap

We kunnen, wat betreft de ondersteuningsbehoeften van leerlingen, over veel kennis en ervaring beschikken. We investeren in het leren van elkaar en het delen van ervaringen. Een tweetal uitgangspunten uit het personeelsbeleidsplan:

- Samenwerking tussen medewerkers met verschillende kwaliteiten, door te leren van elkaar en ervaringen uit te wisselen.
- Ruimte om eventuele knelpunten te bespreken en naar oplossingen te zoeken. We luisteren, met als doel elkaar begrijpen. Dit leidt uiteindelijk tot een groter draagvlak voor een gezamenlijke visie op kwalitatief goed onderwijs.

Lerende organisatie

Onze scholen willen kwalitatief goed onderwijs bieden. Daarom investeren we in onze medewerkers. We geven aan de lerende organisatie drie uitgangspunten mee:

- We zetten vooral in op leren in teamverband.
- We stimuleren collegiale consultatie en intervisie, zodat we kennisnemen van de expertise en ervaringen van anderen. Dit betekent dat we eventueel over de 'grenzen' van de eigen onderwijsvorm heen kijken.
- We faciliteren en stimuleren het leren.

Professionele cultuur

De scholen bieden een uitdagende werkomgeving. De medewerkers zijn intrinsiek gemotiveerd om te zorgen voor een veilige leer- en werkomgeving voor hun leerlingen en collega's. Het werken in het speciaal (basis)onderwijs is meer dan een baan. Medewerkers weten dat ze op onze scholen veel ruimte en vertrouwen krijgen om resultaten te boeken.

Een speciale school heeft een duidelijke meerwaarde ten opzichte van een basisschool. Dit blijkt uit:

- expertise van het personeel;
- zorg voor de leerlingen;
- contacten met de ouders;
- samenwerking met externe deskundigen.

2.1.4. Doelen en resultaten

Elke schooljaar wordt door de directies van de scholen, als afgeleide van het strategisch beleidsplan en het schoolplan, een jaarplan gemaakt voor de verschillende doelen, ten behoeve van de verbetering van het onderwijs.

Scholenbreed

1. In de beleidsperiode 2015 -2019 wordt er een ICT-beleidsplan en actieplan opgesteld.

Een themabijeenkomst met het managementteam over de inzet van digitale middelen in het onderwijs, heeft de aanzet gegeven voor het opstellen van een ICT-beleidsplan en ICT-actieplan voor de komende jaren. In het beleidsplan is de verbinding gelegd tussen het onderwijs en de vaardigheden die de toekomstige arbeidsmarkt vraagt. De snelheid waarmee technologische ontwikkelingen doorgaan, maakt dat we beide plannen regelmatig moeten evalueren en bijstellen.

De voortgang in technologische ontwikkelingen roept de nodige opvoedkundige vragen op. In het onderwijs over het gebruik van digitale media, gaan we met de leerlingen na hoe we met de nieuwe media kunnen omgaan.

1. Vanuit een gezamenlijke visie wordt de begeleidingsaanpak van Triple-C schoolbreed (binnen alle geledingen) gedragen en ingezet voor de begeleiding van de leerlingen.

Krijgt een vervolg in de nieuwe schoolplanperiode.

2. Door middel van het werken met *STIP* en andere bronnen, geven de leerkrachten bewust aandacht aan de weerbaarheid van leerlingen.

Met name het investeren in de pauze (pauze is leren), krijgt een vervolg in de nieuwe schoolplanperiode.

3. De inzet van iPads voor het geven van feedback, en het vergroten van de transfer naar andere situaties, is van meerwaarde voor de leerlingen. Voor het vergroten van het leerstofaanbod en het opbrengstgericht werken, wordt *Rekentuin* gebruikt.

De iPad als middel voor feedback kan meer structureel worden ingezet. Het werken met *Rekentuin* krijgt een vervolg.

4. De inzet van digitale middelen vraagt om bewustwording van het hoe, waarom en wanneer bij leerkrachten en leerlingen.

Het team heeft de vervolgcursus *Mediawijsheid* gevolgd. De inzet van digitale middelen vraagt om voortdurende bezinning.

5. Voor de jongste groepen in het SO-MG, willen we door ervaringsgericht werken het spel stimuleren. We gebruiken daarbij de methode *Speelplezier*.

De teamleden hebben een vervolgtraining gekregen voor *Spelstimulering en spelend leren*. Het goede resultaat willen we in de volgende schoolplanperiode continueren.

6. We werken samen met de ouders aan de seksuele vorming en veiligheid van leerlingen.

De lessen uit *Wonderlijk Gemaakt Speciaal* worden gegeven, de lesstof wordt met de ouders gedeeld. We hebben drie ouderbijeenkomsten georganiseerd. De vragenlijsten met betrekking tot sociale veiligheid zijn 'afgenomen' bij de leerlingen en/of ouders. De bevindingen zijn geëvalueerd tijdens de voortgangsgesprekken.

7. **De transitie van de school naar een arbeidsplaats of dagbesteding, is een doorlopend proces dat door alle teamleden als einddoel voor ogen moet blijven.**

De stagecoördinator heeft, door dit onderwerp te agenderen op deelteamvergaderingen, gezorgd voor meer aandacht voor dit onderwerp.

Rehoboth S(B)O, Barneveld en Rehoboth S(B)O, Ochten

De ontwikkeldoelen van beide scholen lopen in veel gevallen synchroon aan elkaar. Waar de doelen afwijken, geven we dit specifiek aan.

1. **Barneveld: Het team neemt kennis van de huidige beschreven visie, missie, theorieën, modellen en methodieken van de verschillende scholen van onze stichting. Daarnaast nemen we kennis van de visie en methodieken van GGZ-instelling Karakter, Youké en Basic Trust en van Triple C. Met deze kennis willen we onze visie, theorieën en methodieken verder door ontwikkelen.**

Het team heeft kennisgenomen van verschillende visies en methodieken. Op grond van deze kennis willen we onze eigen visie opstellen en van daaruit werken. Het formuleren van een visie geeft richting aan beginnende leerkrachten. Er zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd om e.e.a. te bespreken. We hechten waarde aan het formuleren van een eenduidige visie en wellicht één methodiek van waaruit gewerkt wordt. Dit geeft de leerkrachten houvast en maakt dat de begeleidingsmethode van de leerlingen ook een doorgaande lijn heeft. Daarnaast vinden we het belangrijk om aan te sluiten bij de fysieke, sociaal-emotionele, mentale en zingevende behoeften van onze leerlingen.

2. **Barneveld: De leerkrachten kunnen hun handelen afstemmen op de onderwijsbehoeften van SBO- en cluster-4-leerlingen. Het leerstofaanbod is afgestemd op de hulpvragen van de verschillende doelgroepen.**

Er zijn enkele intervisiebijeenkomsten georganiseerd en het pilotteam heeft vanuit GGZ- en jeugdzorg de leerkrachten en onderwijsassistenten gecoacht op pedagogisch handelen.

3. **Barneveld: De kennis van meervoudige psychiatrische problematiek vergroten door de inzet van GGZ-instelling Karakter en jeugdzorginstelling Youké (pilotteam). Hierdoor wordt het gedrag beter geduid en afgestemd in nauwe samenwerking met de ouders. Het basisklimaat van de school en het gezinsklimaat wordt hierdoor versterkt.**

Het afgelopen jaar was een startjaar. Het pilotteam heeft een sterktezwakteanalyse gemaakt, waar de leerkrachten mee aan het werk gegaan zijn. Er is een plan geschreven voor het gebruik van de time-outruimtes. Het pilotteam heeft leerkrachten en leerlingen begeleid en zijn er verschillende bijeenkomsten met ouders georganiseerd.

- 4. Ochten: Invoering op een nieuwe geschiedenismethode die beter aansluit bij de onderwijsbehoefte van de doelgroep.**

De school is bezig de methode 'Vertel het door' in te passen in de huidige werkwijze bij het vak geschiedenis.

- 5. De mondelinge taalvaardigheid van Engels (spreken en luisteren) van leerlingen in de midden- en bovenbouw vergroten, zodat de leerlingen uitstromen op het niveau van hun uitstroomperspectief.**

De resultaten van onze leerlingen sluiten grotendeels aan bij het uitstroomperspectief. De differentiatie in de les en de doorgaande leerlijn zijn nog in ontwikkeling.

- 6. Passende perspectieven worden ingezet om meer inzicht te krijgen in wat de leerling wel of niet kan, en waar de leerkracht wel of niet aandacht aan moet besteden. De leerlingen volgen de leerlijnen die opgesteld zijn overeenkomstig het uitstroomperspectief (UPP) voor rekenen en taal.**

Er is begonnen met rekenen in de onder- en middenbouw, en we willen dit verder door ontwikkelen. Taal wordt in het schooljaar 2019-2020 opgepakt.

- 7. Taalactief is aangepast voor onze doelgroep, in nauwe samenwerking met de schoolbegeleidingsdienst.**

De taalmethode is in groep 4 geïmplementeerd. In Ochten is de methode in één niveaugroep in gebruik. In de toekomst zullen dit meer groepen gaan worden.

- 8. De grote kijkwijzer/observatie-instrument wordt bij de klassenbezoeken gebruikt om vanuit dezelfde principes naar het onderwijs te kijken.**

Die wordt naar tevredenheid ingezet.

- 9. Ochten: Leerlingen van SO, cluster 4, en ZML waar mogelijk integreren in groepen van speciaal basisonderwijs (SBO). Daarnaast zoeken naar vormen van samenwerking met het basisonderwijs.**

De leerkrachten en de onderwijsassistenten volgen de cursus 'Geef me de vijf' om het gedrag van leerlingen met autisme beter te kunnen duiden. Daarnaast wordt ervaring opgedaan met het integreren van SO-cluster-4-leerlingen en ZML-leerlingen in het SBO.

10. Ochten: De werkwijze van 'Met woorden in de weer' (MWIDW) is geïmplementeerd in het onderwijsaanbod.

Twee collega's zijn opgeleid tot MWIDW-coördinator. Ze gaan alle leerkrachten begeleiden en coachen. Alle leerkrachten krijgen twee keer per jaar een lesobservatie van de woordenschatcoördinator.

11. Ochten: Structureel inzetten van cultuureducatie binnen het onderwijs.

Kunst stond centraal tijdens de cultuurweek. Allerlei activiteiten werden ondernomen om dit thema bij de leerlingen onder de aandacht te brengen. Er was ook een kijkmiddag die door veel ouders is bezocht.

12. Ochten: Doelgericht en planmatig lesgeven. Tegemoet komen aan de behoeften van iedere leerling.

Differentiatie bij de instructie en verwerking van de leerstof en de onderwijstijd, is bij alle hoofdvakken geïmplementeerd.

13. Ochten: De school stimuleert de samenwerking en betrokkenheid van leerlingen door middel van coöperatieve werkvormen en samenwerkend leren.

In alle groepen wordt de hantering van coöperatieve werkvormen gestimuleerd.

2.1.5. Ontwikkelingen

Binnen de Rehoboth SBO en SO cluster 4 worden leerlingen toegelaten met heftiger gedragsproblematiek. De komende jaren zal meer geïnvesteerd worden in professionalisering. De vestiging in Barneveld gaat haar visie op de omgang met leerlingen met gedragsproblematiek afstemmen op de Triple-C benadering.

2.1.6. Onderwijsresultaten

Uitstroom 2018-2019

SBO Barneveld

In aantallen	VSO Cluster 3	Praktijk-onderwijs (PRO)	Basisberoepsgerichte leerweg (BB met lwoo)	Basisberoepsgerichte leerweg (BB)	Kader-Beroeps-Gerichte Leerweg (KB)	Gemengd-Theoretische Leerweg (GL/TL)	VSO Cluster 4 BBL
22	0	9	10	2	0	1	0

Werkelijke uitstroom in relatie tot het uitstroomperspectief

In procenten	Uitstroom-perspectief (UPP) schooljaar 2017-2018	Werkelijke uitstroom
VSO cluster 3	0%	0%
Minimum standaard PRO	33%	35%
Voldoende standaard BB	57%	60%
Gevorderde standaard KB	5%	0%
Gevorderde standaard TL of hoger	5%	5%

De uitstroom ligt dit jaar ongeveer gelijk aan de verwachting.

SO cluster 4 Barneveld

In aantallen	ZML	Basisberoepsgerichte leerweg (BB met lwoo)	Basisberoepsgerichte leerweg (BB)	Kader-Beroeps-Gerichte Leerweg (KB)	Gemengd-Theoretische Leerweg (GL/TL)	HAVO
24		2	10	7	2	3

Vorm van ondersteuning in aantallen.	VSO cluster 4	Traject klas / OZK VLC
24	2	22

De meeste leerlingen stromen uit naar verwachting. We zien dat sommige leerlingen hoger of lager uitstromen. Op kindniveau kunnen we dit duiden. We houden rekening met de mogelijkheden van de leerlingen, maar ook met hun belangstelling.

S(B)O Ochten

In aantallen	VSO Cluster 3	Praktijk-onderwijs (PRO)	Basisberoepsgerichte leerweg (BB met lwoo)	Basisberoepsgerichte leerweg (BB)	Kader-Beroeps-Gerichte Leerweg (KB)	Gemengd-Theoretische Leerweg (GL/TL)	VSO Cluster 4 BBL
25 (SBO)	0	3	13	0	3	1	5
2 (SO)	2	0	0	0	0	0	0

Werkelijke uitstroom in relatie tot het uitstroomperspectief (SBO)

In procenten	Uitstroom-perspectief (UPP) schooljaar 2017-2018	Werkelijke uitstroom
VSO cluster 3	-	-
Minimum standaard PRO	20%	12%
Voldoende standaard BB	72%	72%
Gevorderde standaard KB	4%	12%
Gevorderde standaard TL of hoger	4%	4%

De uitstroom naar het KB ligt wat hoger, doordat enkele leerlingen toch op een hoger niveau konden uitstromen.

SO ZML Barneveld

Uitstroombestemming	Aantal
VSO dagbesteding arbeidsgericht	4
VSO dagbesteding activerend	1
VSO dagbesteding belevingsgericht	1
VSO dagbesteding arbeid / praktijkgericht	1
BAO	0
SBO	0
Zorg/behandeling zonder onderwijs	0

Ontwikkelingsperspectief uitgestroomde leerlingen

Uitstroom <i>onder</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming	Uitstroom <i>op</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming	Uitstroom <i>boven</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming
1	6	0

IQ-categorie uitgestroomde leerlingen

IQ	
50 - 69	3
35-49	2
< 35	2

VSO ZML

Uitstroombestemming	Aantal
Praktijkonderwijs	2
Reguliere arbeidsplaats, al dan niet met subsidie	0
Beschut werk/beschermde werkomgeving	0
Dagbesteding arbeidsgericht	5
Dagbesteding activerend	4
Dagbesteding belevingsgericht	1
Zorg/behandeling zonder onderwijs	0

Ontwikkelingsperspectief uitgestroomde leerlingen

Uitstroom <i>onder</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming	Uitstroom <i>op</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming	Uitstroom <i>boven</i> het niveau van de te verwachten uitstroombestemming
0	10	2

IQ-categorie uitgestroomde leerlingen

IQ	
50 - 69	6
35-49	3
< 35	3

2.1.6. Inspectie

In het verslagjaar was er geen vierjaarlijks inspectiebezoek. In november 2019 heeft de inspectie voor het onderwijs een themabezoek gebracht naar aanleiding van vragen uit de Tweede kamer over het onderwerp 'burgerschap'.

2.1.7. Visitatie/auditing

Er was geen bestuurlijke visitatie of audit vanuit het samenwerkingsverband Berséba.

De directeur-bestuurder van RefSVO heeft een kwaliteitsbezoek uitgevoerd. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen zijn verwoord in een rapport. Een van de conclusies: 'De school blijft in ontwikkeling, evalueert de ondersteuning aan de leerlingen en stelt op basis hiervan beleid bij, zet aanvullende voorzieningen op of past bestaande werkwijzen aan. Dit is nadrukkelijk terug te zien in het beleid van de school en is ook duidelijk te merken in de wijze waarop dit onderwerp tijdens het gesprek aan de orde komt.'

2.1.8. Passend onderwijs

Lumpsum

Het samenwerkingsverband Berséba legt de nadruk op preventieve ondersteuning. Daarnaast zijn er curatieve ondersteuningsmogelijkheden, in de groep, in de school en bovenschools. De middelen die onze scholen hebben ingezet voor het onderwijs, lumpsum, zijn bedoeld om leerlingen van de netwerkscholen met een toelaatbaarheidsverklaring een passend onderwijsaanbod te bieden.

Middelen uit het samenwerkingsverband Berséba

Het uitgangspunt van passend onderwijs is: 'Alle leerlingen verdienen een plek in het onderwijs'.

We hebben leerlingen met gedragsproblematiek die zich onvoldoende kunnen ontwikkelen. We zijn daarom met het samenwerkingsverband Berséba, de gemeente Barneveld, de jeugdhulporganisatie Youké en de GGZ-instelling Karakter een pilot gestart. Het doel van de pilot is tweeledig:

- Door een integrale aanpak tussen zorg en onderwijs, willen we de ontwikkeling van leerlingen stimuleren in een veilige, uitdagende en kleinschalige leeromgeving.
- We willen, door nauwe samenwerking met jeugdzorg, thuiszitters voorkomen. Verder willen we ouders bij de pilot betrekken. Schouder aan schouder denken we na over de behoeften van de leerlingen, en hoe we daar op school en thuis bij aan kunnen sluiten. Hiermee willen we voorkomen dat een deeltijdopname bij een GGZ-instelling of uithuisplaatsing nodig is.

We hebben een voorlopige conclusie getrokken. We kunnen, behoudens een aantal aandachtspunten, de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg positief duiden. We kunnen voorzichtig concluderen dat samenwerking ertoe leidt dat we binnen het samenwerkingsverband Berséba nauwelijks thuiszitters hebben, en dat alle aangemelde kinderen zijn geplaatst. Er is binnen het speciaal onderwijs een grote bereidheid om alle leerlingen in het onderwijs een plaats te geven.

Ambulante begeleiding

Het samenwerkingsverband financiert de Brede Ambulante Dienst (BAD). Jaarlijks worden de resultaten van de dienstverlening geëvalueerd en het aantal gerealiseerde uren afgerekend. In het verslagjaar is een bedrag van bijna vijftigduizend euro teruggestort naar het samenwerkingsverband. De BAD brengt expertise vanuit het speciaal (basis)onderwijs en het speciaal onderwijs van de clusters 1, 2, 3 en 4 in het samenwerkingsverband, zodat:

- leerkrachten in het reguliere onderwijs vaardiger worden in het omgaan met specifieke ondersteuningsbehoeften van de groep en/of individuele leerling;
- leerlingen (langer) in het reguliere onderwijs kunnen blijven;
- een effectief beeld ontstaat van wat leerlingen nodig hebben voor hun ontwikkeling (preventieve ambulante begeleiding);
- leerkrachten en scholen ondersteund worden bij terugplaatsing van leerlingen in het reguliere onderwijs (terugplaatsingsbegeleiding).

2.2. Personeel & professionalisering

2.2.1. Doelen en resultaten

Op elke school is door individuele medewerkers of op teamniveau gewerkt aan professionalisering. De activiteiten hebben een relatie met de ontwikkelactiviteiten en ambities van de afzonderlijke scholen.

Rehoboth (V)SO ZML-MG

1. De individuele professionaliseringswensen en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling willen we zoveel mogelijk op elkaar afstemmen.

2. Teamleden krijgen meer verantwoordelijkheid in de schoolontwikkeling (eigenaarschap). Voor praktische items uit de schoolontwikkeling zijn kartrekkers aangesteld. Teamleden presenteren aan elkaar de resultaten.

Rehoboth S(B)O, Barneveld

- 1. We zijn een lerende organisatie, waarin we kennis en vaardigheden ontwikkelen vanuit een open en positief-kritische houding.**

We hebben in het kalenderjaar een teambrede training 'five steps' gevolgd, om agressie te voorkomen en ermee om te gaan. In 2020 willen we dit verder uitbouwen en 'onderhouden'. Verder hebben we een studiedag over Triple-C gevolgd, om zo te bezien in hoeverre we deze methodiek kunnen inpassen in onze pedagogische visie. We stimuleren goed functionerende onderwijsassistentes om zich te ontwikkelen tot leerkracht. In 2019 zijn twee onderwijsassistentes met de PABO gestart.

- 2. We vergroten de kennis van meervoudige psychiatrische problematiek door de inzet van GGZ-instelling Karakter en jeugdzorginstelling Youké (preventieteam). Hierdoor kunnen we het gedrag beter duiden en erop afstemmen, in nauwe samenwerking met de ouders. Op deze wijze willen we het basisklimaat van onze school versterken, en het gezinsklimaat thuis.**

Het afgelopen jaar was een startjaar. Het pilotteam heeft een sterktezwakteanalyse gemaakt, waar we mee aan het werk zijn gegaan. Zo hebben we een plan geschreven voor het gebruik van de time-outruimtes. Het pilotteam heeft leerkrachten en leerlingen begeleid en er zijn verschillende bijeenkomsten met ouders georganiseerd.

- 3. De leerkrachten kunnen hun handelen afstemmen op de onderwijsbehoeften van de SBO- en cluster-4-kinderen. Het leerstofaanbod is afgestemd op de hulpvragen van de verschillende doelgroepen.**

We hebben diverse keren een intervisiebijeenkomst gehad en het pilotteam heeft ons vanuit GGZ en jeugdzorg gecoacht op ons pedagogisch handelen.

Rehoboth S(B)O, Ochten

- 1. De teamleden krijgen meer inzicht in eigen gedrag en dat van collega's en leerlingen. De leerkracht leert af te stemmen op elke leerling en heeft een helder onderscheid tussen wie ze zijn en het gedrag dat ze laten zien.**

Alle personeelsleden hebben een eigen PCM-profiel. De profielen worden gebruikt tijdens functioneringsgesprekken en leerlingbesprekingen. Het team heeft een aantal cursusmomenten gevolgd, met betrekking tot hun profiel, en hoe dit in te zetten is in de omgang met leerlingen. Komend cursusjaar wordt de methodiek van PCM verder in het onderwijs geïmplementeerd.

- 2. De kwaliteit van de leerkrachten en schoolleiding krijgt structureel aandacht door middel van verplichte professionalisering.**

Het Persoonlijk OntwikkelingsPlan heeft een hernieuwde plaats gekregen in de gesprekscyclus. De school heeft verschillende specialisten opgeleid: rekenen, sociale vaardigheden, schoolvideo-interactiebegeleiding, interne begeleiding en leerlingenzorg, enz.

Aan de lerarenbeurs namen in 2019-2020 twee leerkrachten van de vestiging Ochten deel. De school ontving van het Ministerie van Onderwijs een bedrag voor de vervanging van de betreffende leerkracht. De leerkrachten volgen een gecertificeerde hbo-master-studie.

3. Ochten: Ontwikkeltraject opvang leerlingen met gedragsproblematiek.

De school in Ochten heeft een nevenvestiging van de Rehoboth voor Speciaal Onderwijs. In eerste instantie heeft de nevenvestiging leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor SO, cluster 3, toegelaten. De medewerkers bereiden zich door het volgen van nascholing voor op de komst van leerlingen met ernstige gedragsproblematiek (cluster-4-leerlingen) per 1 augustus 2020. In het overgangsjaar wordt aan iedere groep een vaste onderwijsassistent toegevoegd, zodat we de leerkrachten extra kunnen ondersteunen.

2.2.1. Overige nascholingstrajecten

SBO en SO cluster 4 Barneveld/Ochten

In 2019 zijn de volgende opleidingen en trainingen door het (deel)team of de teamleden gevolgd/gestart:

- Master SEN
- Met sprongen vooruit
- Herhaling BHV
- Training Agressie Interventie Five steps
- Speciale spelbegeleiding
- Passende perspectieven
- Pi-Spello
- Schoolopleider
- Mentor voor PABO-studenten in opleiding
- Werkplaats voor leidinggevenden: Persoonlijk leiderschap/Leidinggeven aan veranderingen
- AD-opleiding (Associate Degree, een functie op hbo-niveau op het grensvlak van onderwijs en zorg), Barneveld
- PABO
- Netwerkbijeenkomst Kindermishandeling en huiselijk geweld (maatschappelijk werker)
- Hodson en Paden
- Communicatieve Taaltherapie vanaf 6 jaar
- Opleiding voor jeugdbreïncoach
- PCM, Ochten
- PCM training, Ochten
- Geef me de vijf, Ochten
- Wonderlijk gemaakt, Ochten
- Met woorden in de weer, Ochten

(V)SO ZML-MG

In 2019 zijn de volgende cursussen door het team of door een deel van het team gevolgd:

- Identiteitscursussen
- Coaching Triple-C met intervisie
- Mediawijsheid
- EHBO en BHV
- Cursus voor leden van de AR (RMU)
- Coaching Speelmethodiek
- Training verwijsindex
- Netwerkbijeenkomst Kindermishandeling en huiselijk geweld (maatschappelijk werker)
- Prompt (logopedie)
- Post HBO EMB
- Verdiepingscursus Alertheid en informatieverwerking (De Geeter en Munsterman).
- Cursus Externaliserend gedrag (orthopedagoog)
- Diagnostiek en interventie bij onder- en overprikkelde kinderen (orthopedagoog)
- Werkplaats voor leidinggevend: Persoonlijk leiderschap/Leidinggeven aan veranderingen
- AD-opleiding (Associate Degree, een functie op hbo-niveau op het grensvlak van onderwijs en zorg)

2.2.2. Ontwikkelingen

De achterliggende periode hebben we problemen ervaren in de begeleiding van leerlingen met ernstige gedragsproblemen. Karakter (GGZ) verzorgt op onze school in Barneveld verschillende BINK-trajecten (Begeleiding In De Klas). Een sociotherapeut is verschillende dagdelen per week in de groep, om de leerkracht te coachen en de leerlingen te steunen en gedragsvaardigheden te leren. Daarnaast verzorgt Karakter de coaching van nieuwe leerkrachten op SO cluster 4. Ook in de toekomst zullen we ons meer op de begeleiding van deze leerlingen moeten richten.

2.2.3. Uitkeringen na ontslag

In het verslagjaar hebben we geen uitkeringen gedaan na een ontslag.

2.2.4. Verantwoording besteding werkdrummiddelen

Er is een gesprek gevoerd, met het team, over de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het verminderen van de werkdruk. Op basis van dit gesprek is een plan opgesteld en aan de adviesraden voorgelegd. De middelen zijn als volgt ingezet:

SBO en SO cluster 4, Barneveld

Voor het SBO is gekozen voor extra onderwijsassistentie in de groepen. In plaats van een onderwijsassistente op tweeënhalve groep, staat een onderwijsassistente nu op twee groepen. Een klein deel van de gelden is ingezet voor expertise vanuit de GGZ en Jeugdzorginstelling 'Youké' op de werkvloer (preventieteam). Voor SO cluster 4 zijn alle beschikbare werkdruggelden ten bate van dit project aangewend. De school betaalt overigens een fors deel van dit project uit eigen middelen.

SBO, Ochten

In het team is een gesprek gevoerd over de knelpunten die medewerkers ervaren. Dit gesprek vond plaats met het hele team van leraren, schoolleider en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk, is besproken welke maatregelen de school moet nemen om de werkdruk te verminderen. Er is voor gekozen om in elke groep een onderwijsassistente te plaatsen, zodat alle leerkrachten extra ondersteund worden en iedereen ervan profiteert.

(V)SO ZML

Elke groep kan vier dagen vervanging regelen in piektijden. Teamleden hebben dan een lesvrije dag, waarop ze andere werkzaamheden voor hun groep kunnen doen. Daarnaast is er enkele dagen per week extra onderwijsassistentie aanwezig.

2.2.5. Verantwoording besteding middelen prestatiebox

De middelen zijn voor diverse activiteiten ingezet, die hieronder worden toegelicht. De prestatiebox stelt scholen in staat om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. We hebben bij de inzet van de middelen de kwaliteitsverbetering van het onderwijs centraal gesteld. De middelen zijn deels ingezet ten gunste van het gezamenlijk beleid en deels ten gunste van het schoolbeleid.

Gezamenlijk beleid

Wat betreft het gezamenlijk beleid, is het budget ingezet voor (team)coaching van directieleden: herregistratie schoolleider, begeleiding jonge leerkrachten en PABO-studenten. We zetten voor het vergroten van het sollicitantenaanbod stappen in het partnerschap Samen in ontwikkeling. De scholen hebben hiervoor een schoolopleider in dienst met een VELON-registratie.

Voor het opstellen van een nieuw strategisch beleidsplan en het ontwikkelen van schoolplannen, hebben we onder leiding van externe deskundigen een gemeenschappelijke visie ontwikkeld.

Schoolbeleid

Op de scholen is het beschikbare budget aangewend voor zowel personele als materiële inzet. Er zijn veel kleinere projecten geweest voor cultuur en professionalisering. Hieronder ziet u per budgetcategorie een overzicht van de projecten:

- *Cultuureducatie* voor bijvoorbeeld versterking van het muziekonderwijs op de ZML, door onder andere de inzet van een vakdocent, coaching van leerkrachten en de aanschaf van materialen.
- *Kwaliteitsverbetering* van het onderwijs door scholing van leerkrachten om het niveau van Engelstalig onderwijs te vergroten.
- Aanpassing van de methode Taalactief op het niveau van speciaal onderwijs.
- We hebben de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulpverlening als speerpunt van ons beleid gemaakt. Door middel van een pilot leggen we de verbinding onder leiding van externe deskundigen van GGZ en jeugdzorg.
- *Professionalisering* door de ontwikkeling en coaching van intern begeleiders, orthopedagogen en logopedisten.
- Een aantal onderwijsassistenten volgt de AD-opleiding Pedagogisch Educatief Professioneel. Deze opleiding leert medewerkers pedagogisch en educatief professioneel te werken met kinderen en tieners.
- *Talentontwikkeling* door het opzetten van een ruimer aanbod voor hoogbegaafde leerlingen.

De beschikbare middelen zijn dus overeenkomstig het doel besteed.

2.2.6. Strategisch personeelsbeleid

Goed gekwalificeerd personeel is het werkkapitaal van onze scholen. In het verslagjaar werd dit extra gevoeld door de schaarste op de arbeidsmarkt. In het personeelsbeleidsplan hebben we een aantal actiepunten geformuleerd om het delen en uitwisselen van informatie te versterken. De nadruk ligt op de richting die we met onze medewerkers willen inslaan. We willen daar de leidinggevenden nadrukkelijk bij betrekken. Dit vraagt om een activerende en stimulerende houding in de aansturing van de teams. De belangrijkste aandachtsgebieden voor het personeelsbeleid zijn:

1. De *werving en selectie* van voldoende gekwalificeerd personeel.

2. De versterking van het eigenaarschap van de medewerker en het team.
3. *Opleiding en ontwikkeling.* Centraal staat het continu ontwikkelen van deskundigheid.
4. Een adequate *gesprekscyclus*. Iedere medewerker heeft recht op feedback op zijn of haar functioneren. De gesprekken moeten van goede kwaliteit zijn en bijdragen aan de gewenste professionele ontwikkeling.
5. *Leeftijdsbewust personeelsbeleid.* Investeren in duurzame inzetbaarheid van medewerkers is meer dan ooit van belang, omdat medewerkers langer doorwerken en de kloof tussen verschillende generaties medewerkers groot kan zijn.
6. *Leiderschapsontwikkeling.* Het is belangrijk om leidinggevende kwaliteiten te versterken. Onze managementleden voldoen aan de eisen voor herregistratie.

2.2.7. Verzuimbeleid

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim binnen de SSOGG is licht gestegen van 2,6% naar 2,9%. In deze percentages zijn zowel het onderwijzend personeel als het niet-onderwijzend personeel ondergebracht. Als we het Stafbureau en de Dienstverlening buiten beschouwing laten, dan stijgt het gemiddelde verzuim naar 4,87%. Het percentage is zodanig, dat we ons niet direct zorgen maken. Het verzuim wordt in belangrijke mate beïnvloed door een aantal langdurig zieke werknemers.

De verzuimpercentages van het Vervangingsfonds zijn voor beide categorieën uitgesplitst. Het onderwijzend personeel heeft voor 2018 een verzuimpercentage van 7%, het ondersteunend personeel een verzuimpercentage van 6,9% (bron: vervangingsfonds, september 2019).

School	Verzuim 2017	Verzuim 2018	Verzuim 2019
01ST Rehoboth SBO, Ochten	5,11	3,97	4,54
24DF Rehoboth SBO, Barneveld	4,82	7,04	4,92
26MW Rehoboth (V)SO, Barneveld	1,13	1,14	4
AG25 Stafbureau, Barneveld	0,00	0,78	0,66
AG26 Rehoboth dienstverlening	0,00	0,10	0,44

Alle ziekteverzuim wordt door de directie geregistreerd. In een bestand (Youforce) dat door het administratiekantoor wordt beheerd, is eenvoudig per maand/jaar te zien wie door ziekte heeft verzuimd. Afgesproken handelingen/interventies/ondersteuning, vastgelegd in het protocol ziekteverzuimbeleid, waren leidend om het ziekteverzuim zo laag mogelijk te houden. De directies ontvangen van de ARBO-dienst regelmatig overzichten met de meldingsfrequentie van het ziekteverzuim. Met werknemers die een hoge meldingsfrequentie hebben, wordt gesproken over de aanleiding van het ziekteverzuim en de mogelijkheid van de consultatie van een verzuimconsulent.

Ongewenste omgang

Er is in 2019 geen aangifte van ongewenste omgang gedaan bij de vertrouwenspersoon.

Werkgelegenheid en verlof

Instroom

In 2019 zijn 4 onderwijzend-personeelsleden benoemd en 24 personeelsleden in een onderwijsondersteunende functie.

In 2019 zijn voor het onderwijzend personeel 6 tijdelijke dienstverbanden omgezet in een vast dienstverband. Voor het onderwijsondersteunend personeel waren dit 11 dienstverbanden.

Uitstroom

In 2019 zijn 17 dienstverbanden beëindigd.

Verlof

In 2019 genoten 30 medewerkers ouderschaps- en/of zwangerschapsverlof. Hiervan hadden 30 medewerkers zwangerschapsverlof en 2 medewerker betaald of onbetaald ouderschapsverlof.

2.3. Huisvesting & facilitair

De huisvesting van de drie scholen is goed. De scholen van Rehoboth Onderwijs & Zorg zijn gehuisvest in nieuwe gebouwen. De scholen verkeren in een goede staat van onderhoud. De meerjarenonderhoudsvoorziening is op niveau.

Barneveld

We hebben met de gemeente Barneveld overlegd over permanente uitbreiding van de school. Aan de uitbreiding moet een gedegen leerlingenprognose ten grondslag liggen, die houdbaar is voor de komende twintig jaar. Voor het speciaal (basis)onderwijs is het erg lastig om een gedegen prognose te maken, omdat we afhankelijk zijn van de verwijzingen van leerlingen uit andere soorten onderwijs. De groei van de afgelopen jaren heeft uiteindelijk de doorslag gegeven om de school permanent uit te breiden met 4 groepen.

Er is een bouwteam gecontracteerd. De samenwerkende partijen hebben zich geconformeerd aan de budgettaire uitgangspunten. Het College van Bestuur heeft hiermee het risico van tegenvallende aanbestedingen uitgesloten. Het bouwteam conformeert zich aan de financiële en temporele kaders. Vooralnog ziet het College van Bestuur ook geen reden om zich zorgen te maken over de oplevering van het gebouw. Als alles volgens planning verloopt, kunnen we het schooljaar 2021-2022 gebruikmaken van de nieuwe lokalen.

Ochten

De Sébaschool maakt medegebruik van enkele lokalen van de Rehoboth S(B)O. Met de Raad van Bestuur van de Vereniging tot het verstrekken van Christelijk basisonderwijs op Gereformeerde Grondslag (VCOG) zijn afspraken gemaakt over de vergoeding voor het medegebruik.

De huurcontracten met de gebruikers van de Brede School zijn geactualiseerd voor wat betreft de vergoedingen en gebruikersvoorwaarden. De controle op de betaling van de huur hebben we ondergebracht bij de debiteurenadministratie van het VGS-administratiekantoor.

2.3.1. Ontwikkelingen

De onvoorspelbaarheid van het aantal leerlingen, stelt de scholen voor moeilijke beslissingen. Het leerlingenaantal voor de komende jaren is aan schommelingen onderhevig, waardoor we voorzichtig zijn met de uitbreiding van het gebouw in Barneveld. Het gebouw is wat betreft het bruto-vloeroppervlak te groot gebouwd. De uitbreiding van het schoolgebouw wordt tegen deze achtergrond uitgevoerd in fasen, zodat de bruto-netto-verhouding enigszins wordt gecorrigeerd.

2.3.2. Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen

De schoolgebouwen zijn voorzien van duurzame toepassingen, zoals warmte-koudeopslag, zonnepanelen en materialen die minder belastend zijn voor het milieu. Door middel van milieueducatie willen we ook onze leerlingen bijbrengen dat ze de aarde moeten bebouwen, maar ook bewaren.

2.4. Financieel beleid

In het financieel jaarverslag over 2019 wordt aandacht besteed aan de financiële doelmatigheid (resultaten) van de besteding van middelen die we ontvangen van het samenwerkingsverband Berséba en de verschillende gemeenten.

Zorgmiddelen vanuit Berséba worden ingezet voor leerlingen met een medisch of cognitief arrangement. Deze middelen komen volledig ten laste van het personeelsbudget. Van de gemeente ontvangen we middelen voor de zorg. Deze worden benut voor BINK-trajecten (Behandeling In De Klas) en zorgondersteuning in de klas. Zorgondersteuning wordt gegeven aan leerlingen die veel een-op-eenbegeleiding nodig hebben op grond van complexe meervoudige problematiek.

2.4.1. Ontwikkelingen

De stichting behoort tot de 10% scholen met een groot eigen vermogen. We willen in het boekjaar 2020 een notitie opstellen waarin we beleidsvoornemens opnemen om de komende jaren het eigen vermogen te verkleinen.

2.4.2. Treasuryverslag

In het treasurystatuut zijn de algemene grondslagen en beginselen van het treasurybeleid van de SSOGG vastgelegd. Het treasurybeleid heeft primair als doel het beheersen van financiële risico's, en secundair het reduceren van financieringskosten. De algemene doelen van het treasurybeleid zijn het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit;
- lage financieringskosten;
- risicomijdende uitzettingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- en het beheersen en bewaken van financiële risico's.

In 2019 hebben we geen publieke en private middelen gebruikt voor beleggingen en derivaten in risicodragend kapitaal. Ten opzichte van het voorgaande kalenderjaar, zijn er geen wijzigingen te melden. Ook hebben zich geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij de selectie van een bank voor het onderbrengen van spaartegoeden, wordt door het College van Bestuur gelet op de creditrating van de betreffende bank, conform de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (om een goed beheer van deze tegoeden zoveel mogelijk te waarborgen).

Financiële middelen die de SSOGG niet direct nodig heeft, worden overgemaakt naar een tweetal spaarrekeningen bij de Rabobank. De doelspaarrekening is dagelijks opvraagbaar. De vermogensspaarrekening is niet vrij opneembaar. Van de som van de eindejaarsaldo's van de laatste vier jaar, is 25% boetevrij opvraagbaar. Bij grotere bedragen moet een boete worden betaald.

2.4.3. Allocatie middelen

De verdeling van bovenschoolse kosten wordt bepaald op basis van de hoogte van de rijksvergoeding. Zo draagt iedere school naar rato bij. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen SBO Ochten (01ST) en de overige scholen (SBO Barneveld (24DF) en (V)SO Barneveld (26MW)). Bovenschools worden namelijk diverse huisvestingskosten en uitgaven voor leermiddelen gerealiseerd, die alleen ten behoeve van het onderwijs voor de 24DF en 26MW worden gemaakt (01ST draagt hier dan ook niet aan bij, en heeft daardoor een relatief lagere afdracht).

Verder wordt een deel van de kosten doorbelast aan het dienstencentrum. Het gaat om kosten voor de inzet van de bestuurder, huisvestingslasten en administratiekosten. Deze kosten zijn verdeeld naar rato van het aantal fte's.

Het verdelen van de middelen onder de ressorterende scholen gaat als volgt: voor iedere zelfstandige BRIN wordt de verdeling aangehouden conform de beschikkingen van DUO. Indien er bekostiging op bestuursniveau wordt ontvangen dan wordt bekeken door welke entiteit dit recht is ontstaan. Indien dit niet is vast te stellen dan vindt verdeling plaats naar rato van de Rijksinkomsten.

2.5. Risico's en risicobeheersing

Het College van Bestuur (CvB) is verantwoordelijk voor de controle en risicobeheersing. De taken en de bevoegdheden van het CvB zijn beschreven in het managementstatuut.

2.5.1. Interne risicobeheersing- en controlesysteem

De scholen gebruiken diverse kwaliteitsinstrumenten (interne en externe audits, werken met kwaliteitskaarten, klachtenrapportage, tevredenheidsonderzoeken en incidentenmeldingen) om de risico's in kaart te brengen. Als structurele tekortkomingen worden gesignaleerd, dan wordt dit opgenomen in het jaarplan.

Controle op de financiële positie in het verslagjaar 2019

Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, hanteert de stichting een planning-en-controlcyclus, waarbij de directies samen met het CvB en een extern adviseur van VGS de financiële prestaties monitort, en daar ook periodiek verantwoording over aflegt naar de Raad van Toezicht (RvT). De basis voor de verantwoording wordt, naast de realisatie, gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door het CvB, samen met de directies, wordt opgesteld en ter fiattering aan de Raad van Toezicht wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn. Verder wordt in een maandelijkse monitoring bepaald of er acties nodig zijn wanneer aanzienlijke afwijkingen van de begroting worden verwacht.

In het handboek administratie en organisatie hebben we de financiële processen beschreven en de verantwoordelijkheden van de verschillende medewerkers. Hierdoor is de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd. Tussen het bestuur en de administratieve dienstverlener, VGS Administratie, is verder een Service Level Agreement van toepassing.

Onderdelen van het risico- en controlesysteem zijn:

- De planning- en-controlcyclus:
De concretisering van strategische doelen wordt jaarlijks uitgewerkt in jaarplannen per school, waarin de strategische keuzes worden omgezet naar te bereiken resultaten per jaar, en waarmee het CvB de kaders aangeeft voor de jaarlijkse begrotingen. Door middel van maandcontrollers en kwartaalrapportages vindt monitoring en evaluatie van de resultaten plaats. Verder is er een meerjarenbegroting, opgesteld voor een periode van vijf jaar. Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd. Naast het strategisch beleid, vormen onder andere het meerjarenformatieplan, het investeringsplan, de verwachte leerlingenaantallen en het meerjarenonderhoudsplan input voor de meerjarenbegroting.
- Het risicobeheersings- en controlesysteem wordt door de accountant gecontroleerd en die rapporteert over de bevindingen in het controleverslag. In de jaarrekening en het jaarverslag

wordt gerapporteerd over de uitkomsten van de accountantscontrole van de (geconsolideerde) jaarrekening van de SSOGG. Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht worden geïnformeerd over de belangrijkste aandachtgebieden en bevindingen van de controle.

2.5.2. Belangrijkste risico's

Om inzicht in de risico's van de onderwijsinstelling te verkrijgen, heeft de stichting in 2013 en 2017 risicoanalyses uitgevoerd. Deze risicoanalyses zijn uitgevoerd door VGS in samenspraak met het CvB, enkele leden van de Raad van Toezicht en het managementteam. In december 2019 heeft een evaluatie en update van de laatste risicoanalyse van 2017 plaatsgevonden.

Om de risico's van SSOGG Barneveld in kaart te brengen, is met de verschillende stakeholders uit de organisatie een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is met behulp van het format van het NARIS Risicomanagement Informatie Systeem in kaart gebracht en beoordeeld. In de inventarisatie zijn meer dan 18 risico's geïdentificeerd.

Belangrijk is de inschatting van de kans dat een risico zich voordoet. Hiervoor is de volgende classificering aangehouden:

- **Zeer laag (ZL):** Hoogst onwaarschijnlijk dat het zich voordoet; weging financiële gevolgen 0,1
- **Laag (L):** Niet erg waarschijnlijk dat het zich voordoet; weging financiële gevolgen 0,3
- **Middel (M):** Heeft zich in het verleden vaker voorgedaan en het zou geen grote verrassing zijn als het zich voordoet; weging financiële gevolgen 0,5
- **Hoog (H):** Heeft zich in het verleden vaker voorgedaan en er zijn reële indicatoren die wijzen op optreden van het risico; weging financiële gevolgen 0,7
- **Zeer hoog (ZH):** Heeft zich in het verleden vaker voorgedaan en er zijn duidelijke indicatoren die wijzen op optreden van het risico; weging financiële gevolgen 0,9

De belangrijkste vijf risico's:

NR	Gebeurtenis	Toelichting/gevolgen	Kans	Financieel gevolg (schatting)
7	Gebrek aan bekwame leerkrachten passend binnen identiteit en ambities van school	Medewerkers maken de organisatie en zijn dan ook een essentiële factor in het bereiken van de doelen. Het ontbreken van de juiste competenties en sectorspecifieke kennis en kunde is daarom een risico. Een tekort aan juiste leerkrachten leidt tot hoge wervingskosten; inzet van onderwijsassistenten; grotere groepen; leerlingstop; verscherpt beleid op inschrijvingen; externe inhuur van vervangers; verlies van leerlingen (tot max. 15 ll.);	ZH	€ 150.000
9	Toename ziekteverzuim	Het huidige ziekteverzuimpercentage is ca. 3%. In de begroting is rekening gehouden met 5%. Een toename van het ziekteverzuim leidt tot hogere vervangingskosten; verhoogde werkdruk; storing in de relatie leerling-leerkracht (cluster 4);	M	€ 175.000
10	Afvloeiingskosten personeel	Vanwege eigenrisicodragerschap is er financieel risico op afvloeiingskosten (transitievergoeding, enz.) en stijging van de WGA-premie	H	€ 150.000

11	Aansprakelijk zijn voor wachtgeldverplichtingen bij werkloosheid	De SSOGG is gemoedsbezwaard en als zodanig eigenrisicodragers voor ziekte- en wachtgeldverplichtingen. Als de beschikbare financiële middelen onder druk komen te staan, heeft dit effect op het halen van de langetermijndoelen, inclusief het doel om het geld optimaal in te zetten voor het onderwijs. Een risico dat grote financiële gevolgen kan hebben en daarmee in elk geval van invloed is op het doel om de financiële middelen optimaal in te zetten.	L	€ 250.000
12	Wegvallen van inkomsten c.q. budgetten	Het wegvallen van inkomsten (bijv. door het schrappen van budgetten van rijksoverheid, gemeentelijke overheid of samenwerkingsverbanden) leidt ertoe dat er minder geld aan het onderwijs besteed kan worden. Dit kan leiden tot wegvallen van zorgbegeleiding, afvloeiing van onderwijsassistenten en toename van zgn. thuiszitters (lees: verlies van leerlingen)	M	€ 150.000

2.5.3. Beheersing van de risico's

Voor het opvangen van de zogenaamde restructuurrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Voor de vaststelling van de hoogte van deze buffer is gebruik gemaakt van het aangepaste risicoprofiel van 30%.

Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht risico's tijdig te onderkennen, indien nodig acties te ondernemen en om de impact van de risico's te verkleinen. De meerjarenbegroting is hiervoor een belangrijke tool. Het effect van een dalend leerlingaantal of een uit de pas lopend kostenpatroon is zo inzichtelijk. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden.

De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Er zijn geen belangrijke risico's opgetreden die de continuïteit van de organisatie in gevaar gebracht hebben. Er is dan ook geen reden om aanpassingen aan de systemen door te voeren.

3. Verantwoording financiën

3.1 Realisatie staat van baten en lasten en balans

3.1.1. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018 x € 1.000	Realisatie 2019 x € 1.000	Begroting 2019 x € 1.000	Vershil
Baten				
Rijksbijdragen	6.497	7.271	6.955	316
Overige overheidsbijdragen	23	33	-	33
Overige baten	329	323	173	150
Totaal baten	6.849	7.627	7.127	500
Lasten				
Personele lasten	6.130	6.518	6.453	65
Afschrijvingen	142	146	155	-9
Huisvestingslasten	63	211	175	36
Leermiddelen	198	187	162	25
Overige instellingslasten	246	272	289	-16
Totaal lasten	6.778	7.333	7.233	100
Saldo baten en lasten	71	294	-106	400
Saldo fin. baten en lasten	8	8	5	3
Nettoresultaat	80	301	-102	403
<i>Bestemmingsreserve</i>	-	192	-	192
<i>Genormaliseerd resultaat</i>	80	110	-102	211

Bovenstaande tabel geeft een weergave van de staat van baten en lasten van de gehele organisatie. Hieronder is de verdeling van het totale resultaat weergegeven.

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil
SBO Ochten	-39.640	81.591	-35.488	117.080
SBO Barneveld	-141.938	80.581	-51.466	132.048
Rehoboth (V)SO	123.771	144.495	10.296	134.199
Stafbureau	25.327	-40.040	-25.000	-15.040
Dienstencentrum	88.932	21.107	1.778	19.329
Stichting (privaat)	23.269	13.562	-1.688	15.249
Zorgboerderij (privaat)	-	-	-	-
Totaal	79.721	301.296	-101.568	402.864

Een belangrijke ontwikkeling die invloed heeft op de exploitatie van 2019 is de besluitvorming rondom het afsluiten van de nieuwe cao. Begin januari 2020 is uiteindelijk met terugwerkende kracht vanaf 1 maart 2019 een nieuwe cao afgesloten. De afspraken in deze cao hebben substantiële consequenties op de jaarresultaten 2019 en 2020. In deze cao is namelijk afgesproken dat alle medewerkers vanaf januari 2020 een verhoging van het salaris ontvangen van 4,5%. Daarnaast ontvangen zij twee eenmalige uitkeringen; eenmaal 33% van het verhoogde maandloon en eenmaal 875 euro (naar

werktijdfactor). Zowel de verhoging van 4,5% als de uitkeringen vinden plaats in 2020. De middelen om deze uitbetaling te kunnen doen heeft echter al plaatsgevonden in de bekostiging 18/19 en de verhoogde bekostiging van 19/20. De eenmalige uitkering van 875 euro wordt betaald uit een eenmalige uitkering van 150 miljoen euro die in december 2019 is ontvangen en een extra bijdrage die in maart 2020 is ontvangen. Het matchen van de opbrengsten met de kosten is niet mogelijk gebleken waardoor het resultaat 2019 een veel hogere realisatie laat zien. Deze hogere realisatie is bovenstaand inzichtelijk gemaakt door middel van een 'genormaliseerd resultaat'. Het overschot in 2019 zal immers als tekort weer terugkomen in het verslagjaar 2020. Het overschot is in een bestemmingsreserve opgenomen zodat ook volgend jaar nog duidelijk is om welk bedrag het gaat.

Het verschil in realisatie 2019 ten opzichte van 2018 is, na correctie van de bestemmingsreserve, vrij beperkt. Opnieuw laat 2019 een positief resultaat zien. De organisatie heeft wel rekening gehouden met een negatieve begroting, maar mede door het lerarentekort is dit niet gerealiseerd.

Wat betreft het verschil tussen de realisatie en begroting 2019 is het effect betreffende de nieuwe cao circa 192.000 euro. Daarnaast is er in de begroting vanuit gegaan dat gestegen lasten voor pensioenen worden gecompenseerd in de indexatie van de bekostiging. Het totale effect hiervan op de rijksbijdragen is 25.000 euro geweest. De loonkosten laten als gevolg hiervan een vergelijkbare overschrijding zien.

Een andere onverwachte ontwikkeling is het vervroegd vrijkomen van extra middelen voor werkdrukvermindering per augustus 2019. Er werd in 2019 een bedrag van 63.000 euro verwacht terwijl er door een hogere bijdrage per leerling, een bedrag van 75.000 euro is ontvangen. De besteding van deze middelen is in hoofdstuk 2.2.4. toegelicht.

Onderstaand een beknopte toelichting op de overige ontwikkelingen en de belangrijkste verschillen per categorie ten opzichte van de begroting.

De *rijksbijdragen* laten een positief verschil zien van circa 316.000 euro. Voor 230.000 euro wordt dit verklaard door de eerder genoemde ontwikkelingen. Het overige verschil komt grotendeels door extra inkomsten vanuit Passend Onderwijs. Met name het hogere aantal leerlingen bij tussentijdse instroom en de telling per 1 februari 2019 heeft voor extra inkomsten gezorgd. Hier staan grotendeels ook extra personele lasten tegenover. Daarnaast zijn er meer inkomsten ontvangen voor diverse zorgarrangementen.

Overige verschillen zijn het gevolg van extra inkomsten vanuit studieverloven en een hogere bekostiging voor EMB-leerlingen.

De bijdragen vanuit de *gemeente* hebben betrekking op het gebruik van het gymlokaal en inkomsten voor het verzorgen van jeugdhulp. Beide inkomsten zijn destijds in de begroting van 2019 niet opgenomen.

De *overige baten* komen fors hoger uit dan begroot. Van de 150.000 euro heeft circa 6.000 euro betrekking op hogere private inkomsten. Een andere oorzaak betreft inkomsten voor het dienstencentrum die circa 41.000 euro meer zijn dan begroot. Hier staan deels lagere overige inkomsten vanuit passend onderwijs tegenover.

Verder is er ruim 46.000 euro ontvangen in het kader van zorgarrangementen voor cluster 1 of 2 leerlingen (Kentalis en Auris). Deze middelen waren deels onder de rijksbijdragen begroot.

Overige verschillen worden veroorzaakt door extra huurinkomsten, indexaties vanuit samenwerkingsverband VO en detachering. Tegenover laatstgenoemde staan ook hogere loonkosten.

De *personele lasten* komen op totaalniveau 65.000 euro hoger uit dan begroot. Deze overschrijding is onder te verdelen tussen loonkosten en overige personele lasten. De loonkosten laten een besparing van 32.000 euro zien, maar de overige personele lasten een overschrijding van 86.500 euro.

Ondanks de stijging van de pensioenpremies komen de loonkosten bijna 32.000 euro lager uit dan begroot. De reden hiervan is dat er relatief goedkoper personeel is ingezet. De totale inzet is door de hogere instroom gedurende het jaar gestegen, maar dit betreft relatief goedkoop personeel. Door de krapte op de arbeidsmarkt bleek het niet mogelijk het gewenste aantal fte groepsleerkrachten te benoemen. Dit tekort wordt nu opgevangen door onderwijsondersteunend personeel. Daarnaast zijn de vervangingslasten lager doordat een deel van de vervanging intern moest worden opgevangen wegens gebrek aan vervangers.

De overige personele lasten laten een overschrijding zien van ruim 96.500 euro. Voornaamste oorzaak zijn hogere kosten voor extern personeel waar ruim 25.000 euro meer is uitgegeven dan begroot (overschrijding van 16%). Verder overschrijden de kosten voor nascholing en schoolontwikkeling het budget met 24.000 euro. Met name nieuwe projecten vormen hier de aanleiding toe. Verder is meer besteed aan personeelsactiviteiten/WKR (15.000 euro) en is er op advies van de accountant een extra bedrag gedoteerd aan de voorziening jubileumuitkering.

De *afschrijvingen* komen 9.000 euro voordeliger uit dan begroot. Dit is met name veroorzaakt doordat er minder is geïnvesteerd dan was begroot.

Binnen de *huisvestingslasten* is een overschrijding gerealiseerd van circa 36.000 euro. Met name hogere kosten voor klein onderhoud zijn hier de oorzaak van. Daarnaast is er een overschrijding gerealiseerd op de schoonmaakkosten.

Bij de *leermiddelen* is een nadelig resultaat zichtbaar van circa 24.500 euro. Dit is vrijwel geheel toe te schrijven aan hogere computer- en licentiekosten.

De *overige instellingslasten* laten een besparing zien van circa 16.000 euro. In de begroting is 25.000 euro budgettaire ruimte opgenomen die op overige plaatse is gerealiseerd. Overschrijdingen op managementondersteuning op financieel en juridisch vlak worden gecompenseerd door lagere kosten voor de MR.

3.1.2. Balans

Onderstaand overzicht geeft de balans weer per 31 december van de afgelopen drie boekjaren.

In 2019 is er voor ruim 117.000 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Begroot is een bedrag van circa 175.000 euro. Verder staat nog een bedrag van 22.500 euro op de balans voor gebouwen in aanbouw. Er is in 2019 een bedrag van circa 146.000 euro afgeschreven waardoor de boekwaarde van de activa is gedaald.

De gerealiseerde investeringen hebben betrekking op de volgende categorieën:

Inventaris en apparatuur	44.600	euro
Leermiddelen	32.600	euro
ICT	29.500	euro
Overige materiële vaste activa	10.500	euro
Totaal	117.200	euro

De investeringen binnen de inventaris en apparatuur worden voor een groot deel veroorzaakt door de aanschaf van leerlingenmeubilair, touchscreens en verbouwing van een time out ruimte. De investeringen aan leermiddelen kent als belangrijkste aanschaf de methode Taal Actief en Taaloccean. Aan de totale leermiddelen is 12.500 euro minder besteed dan begroot omdat de vervanging van enkele methoden zijn uitgesteld.

De ICT investeringen hebben betrekking op de aanschaf van hardware. Deze investeringen zijn circa 32.000 euro lager dan begroot omdat een deel is doorgeschoven naar 2020.

Tot slot is er binnen de overige materiële vaste activa geïnvesteerd in schaduwdoek, aanpassing aan ruimten en gymmaterialen.

ACTIVA	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000
Materiële vaste activa	995	1.001	990
Vorderingen	484	444	364
Liquide middelen	4.953	4.570	4.631
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>5.437</i>	<i>5.013</i>	<i>4.996</i>
Totaal activa	6.432	6.015	5.985
PASSIVA	Ultimo 2019 x € 1.000	Ultimo 2018 x € 1.000	Ultimo 2017 x € 1.000
Algemene reserve	3.183	3.192	3.298
Bestemmingsreserves publiek	1.740	1.443	1.281
Bestemmingsreserves privaat	499	486	462
<i>Eigen vermogen</i>	<i>5.422</i>	<i>5.121</i>	<i>5.041</i>
Voorzieningen	288	216	163
Kortlopende schulden	722	678	781
Totaal passiva	6.432	6.015	5.985

De reserves zijn met circa 301.000 euro gestegen wat overeenkomt met het geconsolideerde resultaat. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de publieke (school) en private (stichting en zorgboerderij) reserves. Het overschot dat dit jaar is ontstaan in het resultaat door de verwerking van de cao is in een bestemmingsreserve opgenomen zodat ook volgend jaar nog duidelijk is om welk bedrag het gaat.

De voorzieningen zijn met 72.000 euro gestegen. Aan de voorziening groot onderhoud is 62.300 euro gedoteerd (2 gebouwen) en ruim 13.000 euro onttrokken (met name contractonderhoud en beschermingsprofielen). Daarnaast is er op basis van het personeelsbestand rekening gehouden met een hoger bedrag per fte waardoor de voorziening jubileumuitkering een hogere stand laat zien.

3.2. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

3.2.1. Leerlingenprognoses en -aantallen

In cursusjaar 2018-2019 zijn er 14 leerlingen tussen 2 oktober 2018 en 31 juli 2019 tussentijds geplaatst. Hiervan zijn 2 leerlingen naar Ochten gegaan en 12 leerlingen in Barneveld aangemeld.

	01-10 2015	01-10 2016	01-10 2017	01-10 2018	01-10 2019	01-02 2020	Prognose T+1	Prognose T+2	Prognose T+3
SBO Barneveld	119	112	102	123	126	134	123	120	120
SBO Ochten	88	96	97	104	93	95	89	89	89
SO gedrag Barneveld	44	64	78	99	101	107	101	102	100
SO-ZML Barneveld	42	41	43	40	44	43	36	36	37
SO-ZML Ochten	9	7	6	4	8	8	12	12	12
VSO-ZML Barneveld	51	52	58	63	58	58	49	51	52
Totaal	353	372	384	433	430	445	410	410	410
Toename/afname	-15	19	12	49	-3	15	-35	0	0

Een groot risico voor de komende jaren is een daling van het aantal leerlingen: hoe minder leerlingen, hoe minder bekostiging. De prognose voor de komende jaren laat een daling van het aantal leerlingen zien in het speciaal basisonderwijs. Het speciaal onderwijs heeft een redelijk stabiele populatie leerlingen. De verwachte daling van het aantal leerlingen heeft met name te maken met het beleid van het samenwerkingsverband Berséba. Het SWV wil een nieuwe beleidsmaatregel invoeren, waarbij de scholen voor elke verwezen leerling (naar het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 4) een cofinanciering dient te betalen van 50%.

Het is van belang dat de organisatie snelle en forse dalingen in inkomsten kan verwerken. Door personeel na benoeming een tijdelijk contract te bieden, hebben we de mogelijkheid om op een daling te anticiperen. De wet- en regelgeving en de cao maakt het echter lastig om flexibel te zijn.

3.2.2. Fulltime-equivalent (fte)

	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	Prognose T+1	Prognose T+2	Prognose T+3
Bestuur/management	5,54	5,49	5,54	5,78	5,78
Onderwijzend personeel	47,98	49,34	50,33	51,50	49,33
Ondersteunend personeel	44,52	48,26	51,95	50,39	50,39
Schoonmaak	1,35	1,33	1,33	1,33	1,33
Vervanging	0,85	1,71	1,70	1,70	1,70

De verwachte daling van het leerlingenaantal zorgt op de langere termijn voor een vermindering van het aantal groepsleerkrachten en ondersteunend personeel. Momenteel is echter nog sprake van

vacatureruimte. Het eigen vermogen van de SSOGG biedt voldoende ruimte om de vermindering van het aantal medewerkers geleidelijk te laten verlopen.

3.2.3. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2019 x € 1.000	Begroting 2020 x € 1.000	Begroting 2021 x € 1.000	Begroting 2022 x € 1.000
Baten				
Rijksbijdragen	7.271	7.513	7.294	7.103
Overige overheidsbijdragen	33	15	15	15
Overige baten	323	164	164	164
Totaal baten	7.627	7.692	7.473	7.282
Lasten				
Personele lasten	6.518	6.925	7.074	7.021
Afschrijvingen	146	165	169	156
Huisvestingslasten	211	195	195	195
Leermiddelen	187	213	213	213
Overige instellingslasten	272	314	299	299
Totaal lasten	7.333	7.812	7.951	7.885
Saldo baten en lasten	294	-120	-478	-602
Saldo fin. baten en lasten	8	4	3	3
Nettoresultaat	301	-116	-474	-599
<i>Genormaliseerd resultaat</i>	<i>110</i>	<i>-116</i>	<i>-474</i>	<i>-599</i>

Bovenstaand overzicht geeft de begroting weer voor de komende 3 jaar. Er is geen sprake van majeure investeringen de komende jaren.

Het overzicht laat de komende jaren negatieve resultaten zien. Op basis van de ruime reserves die beschikbaar zijn wordt extra geïnvesteerd in het onderwijs. Concreet betekent dit een uitbreiding van het aantal groepen, extra inzet van onderwijsondersteunend personeel en meer gebruik maken van externe expertise. Er wordt onderzoek gedaan om het managementteam te ontlasten door eventueel een extra tussenlaag van bouwcoördinatoren te benoemen. In gezamenlijkheid met de scholen voor reformatorisch speciaal (basis)onderwijs wordt een onderwijsbeleidsmedewerker benoemd voor de ondersteuning van de directies en het college van bestuur.

Afgelopen jaren is regelmatig een negatieve begroting opgesteld die mede door het lerarentekort niet zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn regelmatig incidentele meevallers gerealiseerd.

Naast bovengenoemde investeringen zullen komende jaren diverse pilots worden gedaan. Deze hebben betrekking op onderwijs-zorg arrangementen (15.000 euro per jaar) en alternatieve leeromgevingen (30.000 euro per jaar).

3.2.4. Balans

ACTIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Materiële vaste activa	995	1.163	1.077	963
Vorderingen	484	414	414	414
Liquide middelen	4.953	4.359	4.015	3.572
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>5.437</i>	<i>4.773</i>	<i>4.429</i>	<i>3.986</i>
Totaal activa	6.432	5.936	5.507	4.949
PASSIVA	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserve	3.183	2.994	2.518	1.917
Best. reserve publiek	1.740	1.443	1.443	1.443
Best. reserve privaat	499	485	487	488
<i>Eigen vermogen</i>	<i>5.422</i>	<i>4.922</i>	<i>4.448</i>	<i>3.849</i>
Voorzieningen	288	302	347	388
Kortlopende schulden	722	712	712	712
Totaal passiva	6.432	5.936	5.507	4.949

Bovenstaande tabel toont de balans over 2019 en de jaren hierop volgend. De balans van 2019 is gebaseerd op de werkelijke cijfers. De waarden vanaf 2020 zijn echter berekend op basis van een voorlopige inschatting van 2019 per het najaar 2019. Hierdoor kunnen er onlogische afwijkingen ontstaan, de langere termijn ontwikkeling is echter wel inzichtelijk.

Op het balansoverzicht is zichtbaar dat de materiële vaste activa de komende jaren toe zullen dalen. Na 2020 is er grotendeels gebruik gemaakt van stelposten om de kengetallen niet teveel te vertekenen. De belangrijkste investeringen voor de komende jaren zijn ICT en Taal (2020). Daarnaast wordt in 2020 nog diverse aanschaf van meubilair verwacht en is rekening gehouden met een investering van 65.000 euro voor speeltoestellen.

Door de huidige begrote resultaten zal het eigen vermogen zich overeenkomstig ontwikkelen. De voorziening groot onderhoud laat een stijgend verloop zien omdat het nieuwe gebouw in Barneveld de komende jaren nog weinig onderhoud nodig heeft.

3.3. Financiële positie

3.3.1. Financiële kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële gezondheid van de organisatie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2018 en 2019, worden tevens de begrote waarden getoond. De norm geeft de algemene adviesnorm weer.

Kengetal	Norm	2018	2019	2020	2021	2022
Liquiditeit	2,00	7,40	7,53	6,70	6,22	5,60
Solvabiliteit	0,50	0,85	0,84	0,83	0,81	0,78
Rentabiliteit	n.v.t.	1,16%	3,93%	-1,51%	-6,35%	-8,23%
Huisvestingsratio	<10%	0,93%	2,88%	2,50%	2,46%	2,48%
Weerstandsvermogen (bestuursniveau)	15,00%	63,41%	60,88%	50,04%	46,21%	40,63%
Weerstandsvermogen (schoolniveau)	15,00%	55,96%	54,03%	45,50%	41,46%	35,68%
Kapitalisatiefactor incl. privaat vermogen	<60%	86,99%	83,10%	74,87%	71,52%	65,81%
Kapitalisatiefactor excl. privaat vermogen	<60%	80,54%	77,44%	70,44%	66,89%	60,98%

De *liquiditeit* en de *solvabiliteit* blijven over de afgelopen jaren vrij stabiel en voldoen ruim aan de gestelde adviesnormen. De organisatie kan dus zowel op de korte als de lange termijn aan de verplichtingen voldoen.

De *rentabiliteit* is nu een aantal jaar positief. De rentabiliteit is idealiter nul. Onze organisatie stuurt komende jaren op negatieve resultaten aangezien de vermogenspositie dit toelaat.

De *huisvestingsratio* laat zien of er niet teveel publiek geld weglekt aan huisvesting. Dit is niet het geval aangezien de maximale norm van 10% niet wordt overschreden. Onderdeel van deze ratio is ook de dotatie aan het groot onderhoud.

Het minimale *weerstandvermogen* wordt gebruikt om vermogen beschikbaar te houden voor het opvangen van financiële calamiteiten. De standaard adviesnorm bedraagt 15%. De stichting wijkt hiervan omdat de scholen eigen risicodrager zijn voor de vervanging van ziek personeel en wachtgeldverplichtingen. De aangepaste norm van 30% wordt nog ruim behaald. Dit bevestigt het beeld van de ruime reserves.

De *kapitalisatiefactor* komt in beeld zodra de onderwijsresultaten achterblijven. Het kengetal geeft de rijkdom van het schoolbestuur aan. Er geldt een maximale norm van 60%. Private middelen mogen buiten beschouwing gelaten worden aangezien de overheid hier geen zeggenschap over heeft. De maximale norm van 60% wordt overschreden, maar daalt de komende jaren richting de 60%.

3.3.2. Reservepositie

Zoals eerder aangegeven heeft de stichting een ruime reservepositie. De organisatie is zich hiervan bewust en gebruikt de middelen de komende jaren om te investeren in het onderwijs. Zie hiervoor ook de toelichting in hoofdstuk 3.2.3. Gedurende het jaar spelen echter diverse onzekerheden die invloed hebben op de resultaten. Denk hierbij aan tussentijdse instroom van leerlingen, toekenning van zorgarrangementen maar ook het lerarentekort. Wanneer het vinden van geschikt personeel onvoldoende slaagt bestaat de kans dat er opnieuw positieve resultaten ontstaan. Dit zou een ongewenste ontwikkeling zijn omdat College van Bestuur en Raad van Toezicht sturen op een vermindering van het publieke eigen vermogen.

Bijlage 1 Jaarverslag Raad van Toezicht 2019

Raad van Toezicht (RvT)

De RvT is een intern toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het College van Bestuur (CvB). De leden van de RvT zijn onafhankelijk en werken als een collectief dat bij voorkeur op basis van consensus oordeelt en besluiten neemt.

Naast het toezien op de naleving van wet- en regelgeving en de uitvoering van statutaire taken, zoals het benoemen, schorsen en ontslaan, en het vaststellen van de beloning van het CvB, het goedkeuren van de begroting, de jaarrekening en het strategisch beleid en het benoemen van de accountant, besteedt de RvT bij het uitoefenen van toezicht vooral aandacht aan de doelstelling en maatschappelijke legitimatie van de stichting. Daarbij staan de volgende criteria centraal:

- realiseren van de missie, visie en het strategisch beleid van de stichting;
- bewaken van de kwaliteit van de onderwijsprocessen en resultaten;
- bewaken van de continuïteit van de stichting, uitgedrukt in aantallen leerlingen, medewerkers en financiën;
- uitoefenen van goed werkgeverschap;
- nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de lokale en regionale omgeving;
- afleggen van verantwoording;
- toetsen van rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

Wetgeving en Code Goed Bestuur

Met de huidige governance-structuur beschikt de SSOGG over een formele (organieke) scheiding van toezicht en bestuur, en voldoet zij aan de eisen van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur'. Verder onderschrijft de SSOGG de 'Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs' van de PO-raad. De toezichthouders en bestuurder zijn aanspreekbaar op de toepassing ervan.

In het reglement van de RvT zijn onder meer de taken van de RvT beschreven, en meer in het bijzonder de aandachtsgebieden van het toezicht.

Overlegvormen

De RvT kwam in 2019 zes keer bijeen in een regulier overleg. Van de overleggen wordt een verslag gemaakt. De inhoudelijke punten zijn verderop uitgewerkt. Andere vormen van overleg waren:

Themabezoeken

De RvT houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het functioneren van het CvB en de organisatie. Dit ligt vast in het bestuursmodel. Hierin is verwoord wat de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de RvT, het CvB en het managementteam (MT) zijn. De RvT vindt betrokkenheid bij het onderwijs belangrijk. Daarom hebben leden van de RvT themabezoeken gebracht aan de scholen rond het thema 'communicatie'. De bezochte scholen zijn positief over de betrokkenheid van de leden van de RvT. Er is gesproken met personeelsleden, leerlingen en ouders.

Overleg met Gemeenschappelijke Adviesraad

In februari en september 2019 sprak een delegatie van de RvT met de Gemeenschappelijke Adviesraad (GAR). Inhoudelijk werd informatie gedeeld over het functioneren van de GAR, het algemene beleid van de SSOGG en nieuwe ontwikkelingen. In februari is het functioneren van het CvB besproken. Er is ook gesproken over de huisvestingsproblematiek door de groei van de scholen. De RvT waardeert de betrokkenheid van de GAR.

Overleg met Raad van Advies

In 2019 is twee keer overlegd met de Raad van Advies (RvA). Tijdens deze overleggen zijn actuele onderwerpen besproken, zoals de ontwikkeling van De Schoutenhoeve, de jaarrekening, het jaarverslag, de begroting voor 2020 en de personeelswerving in relatie tot de identiteit.

Beleidsplan

Voor de opzet van het nieuwe strategisch beleidsplan zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd, waarbij het managementteam, het CvB, de RvT en ook ouders betrokken zijn. Door de verschillende aspecten van verantwoordelijkheid en toekomstgerichtheid van de plannen te belichten vanuit diverse gezichtspunten, is er veel draagvlak voor dit beleidsplan.

Verder zijn in 2019 een nieuw ICT-beleidsplan en een personeelsbeleidsplan vastgesteld.

Rol als toezichthouder

Permanente aandacht voor inbedding identiteit

Bijzondere aandacht heeft de RvT voor de benoeming van personeel. Twee leden van de RvT zijn lid van de sollicitatiecommissie. Het RvT-lid en het CvB bevragen een sollicitant over onderwerpen die onderdeel zijn van het identiteitsprofiel van de SSOGG. Het RvT-lid adviseert de andere leden van de sollicitatiecommissie, waarna het CvB benoemt.

Jaarverslag en begroting

De RvT heeft in 2019 zijn goedkeuring gegeven aan de jaarrekening en het jaarverslag van 2018, en de begroting voor 2020. De jaarrekening en het accountantsverslag laten zien dat de SSOGG financieel gezond is.

De RvT kon vaststellen dat de financiële administratie op orde is, er geen aanwijzingen voor fraude zijn gevonden en er goede voortgang is gemaakt dankzij de maandelijkse controle en het vastleggen van procedures.

Treasurystatuut

Voor het beheer van de financiële reserves, hanteert de SSOGG een door het CvB geactualiseerd treasurystatuut. Dit statuut verleent mandaat om overeenkomstig bepaalde richtlijnen te handelen.

Risicovermogen en risicomanagement

De SSOGG heeft door haar keuze om risico's niet te verzekeren (als gemoedsbezwaarde) een duidelijk hoger risicoprofiel dan andere instellingen. Verzekeringen worden normaliter aangegaan voor risico's met een relatief lage kans, maar met een hoge impact. De SSOGG wentelt de risico's niet af op een verzekeringsmaatschappij, maar moet de impact van deze risico's volledig reserveren. Daarmee geeft zij invulling aan haar bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Het financieel managen van risico's is maar een onderdeel van het totale risicomanagement. De SSOGG wil voorkomen dat risico's louter vanuit de financiële hoek worden benaderd. Ze hangen tenslotte ook samen met de doelen die de SSOGG nastreeft.

Verantwoordingscyclus

In de loop van elk schooljaar volgt de RvT een verantwoordingscyclus (jaaragenda) die met het CvB is overeengekomen. Hierdoor heeft de RvT inzicht in de trends bij diverse kengetallen over de bedrijfsvoering en de kwaliteit van het onderwijs. Naast de financiële cijfers, zijn in 2019 onder meer de volgende resultaten besproken:

- o de resultaten van de landelijke toetsen en informatie uit het leerlingvolgsysteem: op alle leergebieden is de 80% rendementsverwachting ruim gehaald;

- o de beoordelingen van de scholen door de onderwijsinspectie;
- o de resultaten van de indicatoren uit het strategisch beleidsplan.

Commissies

De RvT kent een financiële auditcommissie en een remuneratiecommissie. Beide commissies zijn adviserend. Mede op basis van de adviezen en bevindingen van deze commissies, komt de RvT tot een eigen oordeel.

Financiële auditcommissie

In 2019 is twee keer overlegd met het CvB. De commissie heeft een voorbereidende taak en richt zich met name op:

- o de reguliere planning-en-controlcyclus, leidend tot de jaarrekening en begroting;
- o de naleving van de aanbevelingen van de externe accountant;
- o de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen.

Leden: de heer J.J. van Dam en de heer G.P. Landwaart.

Remuneratiecommissie

De RvT hanteert een cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken voor het CvB. In 2019 is door de voorzitter en een lid van de RvT een functioneringsgesprek gevoerd met het CvB.

Leden: de heer C.M. Verloop en de heer L. Vogelaar.

Bezoldiging College van Bestuur en vergoedingsregel RvT

De Raad van Toezicht toetst jaarlijks of de bezoldiging van het College van Bestuur in lijn is met de Wet Normering Topinkomens (WNT). Op grond van het driejaargemiddelde voor baten, aantal leerlingen en de soorten onderwijs, heeft het VGS-administratiekantoor berekend dat de SSOGG in klasse C valt en daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 138.000,-. De Raad van Toezicht heeft daarmee voldaan aan zijn verplichting om de accountant te informeren over de maximale beloning van het College van Bestuur.

De honorering van toezichthouders is sinds de invoering van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gekoppeld aan de bezoldiging van de bestuurder. De vergoeding van de RvT van de SSOGG wordt bepaald door het bezoldigingsmaximum van de bestuurder. Van het berekende bedrag wordt 50% aan de leden en de voorzitter van de RvT uitbetaald.

Schoolboerderij

Bij alle RvT-vergaderingen in 2019 zijn de ontwikkelingen met betrekking tot de schoolboerderij besproken. Er zijn externe deskundigen bij betrokken om de plannen verder vorm en inhoud te geven.

Veenendaal, 2 april 2020

Raad van Toezicht, voorzitter dr. ir. C.M. Verloop

Bijlage 2 Jaarverslag Gemeenschappelijke Adviesraad 2019

Inleiding

De Gemeenschappelijke Adviesraad, afgekort als GAR, is een adviesraad waarvan de leden afkomstig zijn uit alle geledingen van de school. Dat betekent uit het SBO, het V(SO)-ZML, cluster 4 en ook uit de school in Ochten. Met elkaar bespreken we alle zaken die de school betreffen en adviseren we, waar nodig en nuttig, de directie over uiteenlopende onderwerpen. Omdat de GAR de school in alle geledingen vertegenwoordigt, richt onze aandacht zich voornamelijk op bovenschoolse zaken zoals begroting, strategisch beleidsplan, huisvesting, schoolboerderij en zaken als personeelsbeleid en taakbelasting. De zaken die meer specifiek zijn gericht op een bepaald onderdeel van de school, worden behandeld in de drie Adviesraden (AR) van de school, te weten de AR van Ochten, de AR van het SBO en de AR van het ZML/cluster 4.

Elk jaar maken we een verslag van onze werkzaamheden, dat wordt opgenomen in het jaarverslag van de scholen.

Samenstelling GAR

De GAR bestaat op dit moment uit nog slechts vier leden. Tot onze spijt heeft mevr. C. de Vries, leerkracht VSO-ZML, afscheid genomen van de GAR. We danken haar ook vanaf deze plaats voor haar grote, kundige en zeer gewaardeerde inzet voor de GAR. Zes jaar lang heeft ze dit werk mogen doen en we zullen haar inbreng node missen.

De GAR bestaat nu uit de leden:

- dhr. Florijn, voorzitter (ouder uit AR ZML/cluster 4 Barneveld)
- dhr. Van Hemert (ouder uit AR SBO Barneveld)
- mevr. Geneugelijk (personeelslid uit AR SBO Ochten)
- dhr. Van Rijssel, secretaris (personeelslid uit AR ZML/cluster 4 Barneveld)

Er zijn nu dus 2 GAR-leden vanuit het personeel en 2 GAR-leden vanuit de ouders. Het zou mooi zijn als we onze GAR met nog 2 leden vanuit de ouders zouden kunnen uitbreiden. Bij voorkeur een ouder van wie het kind op het SO, cluster 4, zit en een ouder van wie het kind in Ochten op school zit. Verder zoeken we nog een personeelslid van het SBO, die de GAR zou willen versterken.

Om in de GAR zitting te kunnen nemen, is het niet nodig om lid van een adviesraad te zijn.

In 2020 willen we kandidaten oproepen om zich beschikbaar te stellen als lid van de GAR.

Vergaderingen

In 2019 heeft de GAR zeven keer vergaderd (twee keer een vergadering met de Raad van Toezicht (RvT)). Het rooster van de GAR-vergaderingen is afgestemd op de vergaderingen van het College van Bestuur (CvB) met de RvT. Het streven is dat de GAR-vergaderingen plaatsvinden na de AR-vergaderingen, zodat de informatie uit de AR-vergaderingen meegenomen kan worden bij de adviezen die de GAR aan het CvB geeft. Op deze manier kan een breed gedragen advies in het uiteindelijke bestuursbesluit worden meegewogen.

Advies

Hoe gaat dat in zijn werk? Van het CvB en de directie krijgen we alle stukken toegestuurd die de school betreffen. Alle wettelijk verplichte verslagen, plannen, begrotingen, enz. We nemen die door en bespreken dan met elkaar de punten waarvan we vinden dat die belangrijk zijn. Samen adviseren we dan het CvB en de directie over het voorgenomen besluit of plan, of vragen we om verheldering. Ons advies kan overigens ook betrekking hebben op andere zaken die de school betreffen, en die niet in de plannen en verslagen voorkomen.

Afgelopen jaar hebben we bijvoorbeeld ideeën aangedragen met betrekking tot het personeelsbeleid, en meegedacht over de schoolboerderij, waarbij we met name vragen hebben gesteld over de identiteit, de samenwerking met andere partijen en de bestuurlijke structuur.

Scholing

In 2019 hebben we de cursus afgerond die we in 2018 zijn gestart, samen met de leden van de verschillende adviesraden. De cursus, gegeven door de RMU, leerde ons welke rechten en plichten we als AR en GAR hebben ten opzichte van de school, en hoe we ons werk zo goed mogelijk tot nut van de school kunnen inzetten.

Peiling

In 2019 was het vijf jaar geleden dat de laatste keer een peiling werd gehouden onder ouders en personeel (of beide geledingen nog steeds achter het besluit staan om de door de overheid verplichte medezeggenschapsraad met instemmingsbevoegdheid om te zetten in een adviesraad met adviesbevoegdheid). Het merendeel van zowel de ouders als het personeel was voor deze omzetting, zodat onze school geen medezeggenschapsraden heeft, maar (gemeenschappelijke) adviesraden. Omdat de peiling elke vijf jaar opnieuw moet worden gehouden, moest dit ook in 2019 gebeuren. Opnieuw hebben beide geledingen gestemd voor de omzetting, zodat we weer vijf jaar als adviesraden verder kunnen. Dit stemt tot dankbaarheid, omdat we adviesbevoegdheid principieel beter bij onze school vinden passen dan instemmingsbevoegdheid.

Tot slot

We zijn als GAR blij dat we dit werk mogen doen. Meedenken over alles wat de school betreft, is een verantwoordelijk maar ook dankbaar werk. We zijn blij met onze school, en blij met de manier waarop onze school functioneert en hoe elke geleding van de school zich inzet om onze, vaak kwetsbare leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden. We bidden of de Heere het vele werk dat er op school plaatsvindt, in alle geledingen, wil achtervolgen met Zijn onmisbare zegen.

We willen u erop wijzen dat onze vergaderingen openbaar zijn, en dat we altijd bereid zijn om u meer te vertellen over de besproken onderwerpen. We willen u ook vragen om zaken die u graag besproken zou willen zien, door de GAR, onder onze aandacht te brengen. Uw inbreng is voor ons erg belangrijk om ons werk goed te kunnen doen.

Namens alle leden van de GAR,

dhr. Florijn, voorzitter

dhr. Van Rijssel, secretaris

JAARREKENING 2019

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na verwerking resultaatbestemming)

	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	995.420	1.001.158
	995.420	1.001.158
Vlottende activa		
Vorderingen	494.581	443.680
Liquide middelen	4.952.572	4.569.681
	5.447.153	5.013.362
Totaal	<u>6.442.573</u>	<u>6.014.520</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen	5.432.308	5.120.751
Voorzieningen	288.414	216.021
Kortlopende schulden	721.851	677.748
Totaal	<u>6.442.573</u>	<u>6.014.520</u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die melding hiervan noodzakelijk maken.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	<i>2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>2018</i>
Baten			
Rijksbijdragen	7.270.936	6.954.589	6.482.230
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	32.995	-	23.186
Overige baten	<u>322.926</u>	<u>172.500</u>	<u>344.037</u>
Totaal baten	<u>7.626.857</u>	<u>7.127.089</u>	<u>6.849.452</u>
Lasten			
Personeelslasten	6.507.459	6.452.731	6.129.634
Afschrijvingen	145.512	154.726	142.115
Huisvestingslasten	210.985	174.700	62.812
Overige lasten	<u>459.046</u>	<u>451.000</u>	<u>443.441</u>
Totaal lasten	<u>7.323.002</u>	<u>7.233.157</u>	<u>6.778.002</u>
Saldo baten en lasten	303.854	106.068-	71.450
Financiële baten en lasten	<u>7.703</u>	<u>4.500</u>	<u>8.271</u>
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>311.558</u></u>	<u><u>101.568-</u></u>	<u><u>79.721</u></u>

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur stelt voor om het resultaat over 2019 ad € 311558 als volgt te verdelen:

Algemene reserve	1.107
Bestemmingsreserves publiek	296.889
Bestemmingsreserves privaat	<u>13.562</u>
Totaal	<u><u>311.558</u></u>

Dit voorstel is reeds verwerkt in de jaarrekening.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	303.854	71.450
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:		
- Aanpassingen voor afschrijvingen	145.512	142.115
- Mutaties van voorzieningen	72.394	53.044
	217.906	195.159
Veranderingen in werkkapitaal:		
- Mutaties vorderingen	50.901-	79.561-
- Mutaties kortlopende schulden	44.103	103.666-
	6.798-	183.227-
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	514.962	83.382
Ontvangen interest	7.703	8.271
Totaal	7.703	8.271
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<i>522.665</i>	<i>91.653</i>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(des) Investerings in materiële vaste activa	139.774-	153.382-
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<i>139.774-</i>	<i>153.382-</i>
Mutatie van liquide middelen	382.891	61.729-

GRONDSLAGEN

Algemeen

De datum van opmaak van deze jaarrekening is: 30 juni 2020

Grondslagen voor de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Op grond daarvan zijn de inrichtingseisen van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in euro's.

Belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Waardering van activa en passiva

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van de reeds verstreken afschrijvingstermijnen. Gebouwen en terreinen worden slechts opgenomen voor zover deze economisch eigendom zijn van het bevoegd gezag.

Aanschaffingen worden slechts gewaardeerd indien zij een waarde hebben van € 500 of meer per stuk, dan wel per groep indien deze bij elkaar horen en ineens worden aangeschaft, b.v. lesmethoden.

Investeringsbijdragen van derden worden in mindering gebracht op het investeringsbedrag.

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode.

Per categorie is naar aanleiding van de gebruiksduur de afschrijvingstermijn vastgesteld.

Voor de verschillende categorieën, worden de volgende afschrijvingstermijnen toegepast:

	Jaren		Jaren
Gebouwen en terreinen		Audiovisuele hulpmiddelen	5
Permanente gebouwen	40	Inrichting speellokaal	20
Noodlokalen	15	Vloerbedekking	20
Houten berging	15	Overige inrichting	20
Dienstwoning	40	ICT	5
Terreinen	0	Bekabeling	14
Inventaris en apparatuur		Onderwijsleerpakket	
Leerlingensets	20	Leermethoden	9
Docentenset	18	Software bij methoden	9
Bureaustoelen	10	Overige materiële vaste activa	
Schoolborden (krijt/white)	24	Vervoermiddelen	8
Kasten	20	Buitenspeeltoestellen en Rubber tegels	15
Overig	20	Betegeling schoolplein	15
Keukenapparatuur	10	Overige materiële vaste activa	15
Digitale schoolborden	8	Zonnepanelen	-

Vlottende activa

Vlottende vorderingen

De verstrekte leningen en overige vorderingen die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Ministerie van OCW

Onder deze post is het verschil opgenomen tussen het deel van de toegekende rijksbijdragen over het schooljaar 2019-2020 dat betrekking heeft op 2019 en de in 2019 ontvangen bedragen.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve bevat de exploitatie-overschotten. Deze reserve heeft geen specifieke bestemming.

Bestemmingsreserves publiek

Hieronder worden de reserves opgenomen die gevormd zijn uit exploitatie-overschotten van publieke geldstromen, waaraan het bestuur een bestemming heeft toegekend.

Bestemmingsreserves privaat

Hieronder worden de reserves opgenomen die gevormd zijn uit exploitatie-overschotten van private geldstromen.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud

Voor toekomstige uitgaven inzake groot onderhoud die voor rekening van de stichting komen, wordt een voorziening groot onderhoud gevormd ter equalisatie van de meerjarige onderhoudskosten. Op basis van een meerjarenonderhoudsplan wordt jaarlijks een bedrag aan deze voorziening gedoteerd. Uitgaven ten behoeve van groot onderhoud worden direct ten laste van deze voorziening gebracht.

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018, 2019 en 2020 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsplan gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Dit wordt ook voor deze onderwijsinstelling gevolgd.

Voorziening jubileumuitkeringen

In de jaarrekening is een voorziening gevormd voor jubileumgratificaties. Deze voorziening is bestemd om toekomstige uitkeringen i.v.m. jubilea van 25 en 40 dienstjaren te kunnen bekostigen. Werknemers hebben op grond van de CAO RPO hier recht op. De uitkering bedraagt bij 25 dienstjaren een half maandsalaris en bij 40 dienstjaren een heel maandsalaris. In beide gevallen wordt dit vermeerderd met 8% vakantietoeslag. De voorziening is gebaseerd op algemene ervaringscijfers en schattingen.

Op grond van algemene ervaringscijfers is hiervoor een bedrag opgenomen van € 750 per FTE.

Kortlopende schulden

Vlottende schulden

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

Ministerie van OCW

Hieronder zijn de niet-bestede bedragen van geormerkte gelden opgenomen, die wegens het verstrijken van de bestedingstermijn dienen te worden terugbetaald aan het Ministerie van OCW.

Overlopende passiva

Hieronder zijn de nog niet-bestede geormerkte gelden opgenomen van de ontvangen OCW-subsidies. OCW-subsidies waarop geen oormerking van toepassing is, worden ten gunste van het verslagjaar gebracht waarop deze betrekking hebben.

De overlopende post te betalen vakantiegeld over de maanden juni t/m december is opgenomen voor de opgebouwde vakantierechten van personeel dat per balansdatum in dienst is, vermeerderd met een opslag

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Lasten en verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar en die vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden, worden opgenomen in de jaarrekening.

Personele lasten

De personele lasten zijn onderverdeeld in de categorieën: lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenen en overige personele lasten. Onder de categorie lonen en salarissen zijn ook de onkostenvergoedingen (zoals verhuiskosten, reiskosten, telefoonkosten etc.) opgenomen.

De kosten van opname van ouderschapsverlof komen ten laste van de staat van baten en lasten.

De kosten van opname van BAPO komen ten laste van de staat van baten en lasten.

Pensioenen

De pensioenverplichtingen zijn ondergebracht bij bedrijfspensioenfonds ABP. De dekkingsgraad per balansdatum is 97,8%. Er bestaat geen individuele verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies bij een tekort van ABP. De pensioenpremie's die betrekking hebben op het boekjaar zijn als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Financiële kengetallen

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Solvabiliteit 1: eigen vermogen / balanstotaal

Solvabiliteit 2: eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden

Liquiditeit (quick ratio): vlottende activa - voorraden / kortlopende schulden (indien geen voorraad op de balans is gewaardeerd, is dit kengetal gelijk aan de current ratio)

De rentabiliteit is berekend door het exploitatieresultaat te delen op het totaal baten.

De kapitalisatiefactor is als volgt berekend:

(totaal kapitaal -/- gebouwen en terreinen) / (totale baten + financiële baten)

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:

(eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / rijksbijdragen

KENGETALLEN FINANCIËLE POSITIE	2019	2018
Solvabiliteit 1	0,84	0,85
Solvabiliteit 2	0,89	0,89
Liquiditeit (current ratio)	7,55	7,40
Liquiditeit (quick ratio)	7,55	7,40
Rentabiliteit	4,09%	1,16%
Kapitalisatiefactor (incl. privaat)	83,75%	87,04%
Weerstandsvermogen (-/- MVA)	61,02%	63,55%

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

Materiële vaste activa									
	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving	Boekwaarde 1-1-2019	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving
Gebouwen en terreinen	49.789	1.096	48.693	0	-	330	48.363	49.789	1.426
Inventaris en apparatuur	1.044.375	332.801	711.574	74.108	-	106.927	678.755	1.043.856	365.101
Andere vaste bedrijfsmiddelen	556.329	315.438	240.891	43.076	15	38.239	245.713	565.021	319.309
In uitvoering en vooruitbetalingen	-	-	-	22.590	-	-	22.590	22.590	-
Totaal	1.650.493	649.335	1.001.158	139.774	15	145.497	995.420	1.681.257	685.836

Desinvesteringen			
	Aanschafprijs	Afschrijvingen	Desinvestering
Inventaris en apparatuur	74.627	74.627	-
Andere vaste bedrijfsmiddelen	34.384	34.369	15
Totaal	109.011	108.996	15

Vorderingen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Debiteuren	57.592	93.584
OCW/EZ	366.644	318.775
Gemeenten en GR's	12.070	242
Overige vorderingen	3.760	-
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	35.660	21.750
Overige overlopende activa	<u>18.856</u>	<u>9.329</u>
Overlopende activa	54.516	31.079
Totaal	<u><u>494.581</u></u>	<u><u>443.680</u></u>

Liquide middelen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Kasmiddelen	2.391	1.564
Tegoeden op bank- en girorekeningen	<u>4.950.181</u>	<u>4.568.117</u>
Totaal	<u><u>4.952.572</u></u>	<u><u>4.569.681</u></u>

Toelichting liquide middelen
De liquide middelen zijn direct opneembaar.

Eigen vermogen	Stand per 1-1-2019		Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019	
<i>Algemene reserve</i> Algemene reserve	3.192.005		1.107	-	3.193.112	
		3.192.005				3.193.112
<i>Bestemmingsreserve (publiek)</i> Bestemmingsreserve personeel	1.443.145		105.337	-	1.548.483	
Bestemmingsreserve incidentele loonkosten 2020	-		191.551	-	191.551	
		1.443.145				1.740.034
<i>Bestemmingsreserve (privaat)</i> Bestemmingsreserve algemeen	485.601		13.562	-	499.163	
		485.601				499.163
Totaal		5.120.751	311.558	-		5.432.308

Toelichting eigen vermogen

De bestemmingsreserve incidentele loonkosten 2020 is gevormd voor het bedrag van de totale kosten van de incidentele salarisbetaling in februari 2020, waarvoor in 2019 financiering door het ministerie van OC&W is verstrekt, welke onder de baten 2019 zijn verantwoord.

Voorzieningen	Stand per 1-1-2019				Stand per 31-12-2019	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval				
Personeelsvoorzieningen *	23.341	-	-	61.319	84.660	-	84.660
Voorziening voor groot onderhoud	62.300	13.247	-	154.702	203.754	76.069	127.685
Totaal	85.641	13.247	-	216.021	288.414	76.069	212.345

* Personeelsvoorzieningen	Stand per 1-1-2019				Stand per 31-12-2019	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval				
Jubileumuitkering	23.341	-	-	61.319	84.660	-	84.660
	23.341	-	-	61.319	84.660	-	84.660

Kortlopende schulden

	2019	2018
Crediteuren	109.434	136.826
Schulden aan OCW/EZ *	7.287	7.287
Belastingen en premies sociale verzekeringen	237.221	226.456
Schulden ter zake van pensioenen	80.620	88.208
Rekening-courant St. Kinderboerderij de Schoutenhoeve	43.739	
Kortlopende overige schulden	8.799	9.296
	487.100	468.074
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ *	16.978	13.907
Vakantiegeld en -dagen	213.212	191.100
Overige overlopende passiva	4.561	4.667
Overlopende passiva	234.751	209.674
Totaal	721.851	677.748

* Verantwoording subsidies OCW/EZ (Model G)

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Jaar	Kenmerk			Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
Lerarenbeurs 18/19		2018	24.186	24.186	☒	☐
Lerarenbeurs 19/20		2019	27.748	27.748	☐	☒
		Totaal	51.934	51.934		

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving niet van toepassing	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Jaar	Kenmerk					
		Totaal	-	-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving niet van toepassing	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Jaar	Kenmerk						
		Totaal	-	-	-	-	-	-

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	5.910.225	5.761.136	5.301.598
<i>Overige subsidies OCW</i>			
Geoormerkte OCW subsidies	24.677	-	10.279
Niet-geoormerkte OCW-subsidies	<u>153.674</u>	<u>94.994</u>	<u>81.897</u>
	178.351	94.994	92.176
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.182.360	1.098.459	1.088.455
Totaal	<u><u>7.270.936</u></u>	<u><u>6.954.589</u></u>	<u><u>6.482.230</u></u>

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden			
<i>Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies</i>			
Overig	<u>32.995</u>	-	<u>23.186</u>
	32.995	-	23.186
Totaal	<u><u>32.995</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>23.186</u></u>

Overige baten			
Verhuur	43.714	21.500	28.468
Ouderbijdragen	-	16.000	-
<i>Overige</i>			
Bestuursbaten	34.155	12.000	52.618
Inkomsten Passend Onderwijs overige instellingen	46.677	-	14.646
Detachering	11.331	-	-
Overige baten personeel	70.980	119.500	194.568
Overige	<u>116.070</u>	<u>3.500</u>	<u>53.736</u>
	279.212	135.000	315.569
Totaal	<u><u>322.926</u></u>	<u><u>172.500</u></u>	<u><u>344.037</u></u>

	<i>2019</i>	<i>Begroting 2019</i>	<i>2018</i>
Personeelslasten			
<i>Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten</i>			
Lonen en salarissen	4.843.005	4.758.009	4.544.438
Sociale lasten	658.573	675.546	615.214
Premies VFGS	150	9-	-
Pensioenlasten	692.203	660.386	612.930
	<u>6.193.931</u>	<u>6.093.931</u>	<u>5.772.581</u>
<i>Overige personele lasten</i>			
Dotaties personele voorzieningen	23.341	-	3.595
Personeel niet in loondienst	180.385	155.000	170.371
<i>Overige</i>			
(Na)scholingskosten	137.957	131.750	145.744
Kosten schoolontwikkeling/begeleiding	7.423	-	250
Kosten werving personeel	26.945	30.000	44.817
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	27.536	14.000	21.128
Representatiekosten personeel	35.289	13.500	24.601
Overige	6.494	14.550	10.228
<i>Totaal overige</i>	<u>241.645</u>	<u>203.800</u>	<u>246.769</u>
	<u>445.370</u>	<u>358.800</u>	<u>420.735</u>
Af: uitkeringen	131.842-	-	63.683-
Totaal	<u><u>6.507.459</u></u>	<u><u>6.452.731</u></u>	<u><u>6.129.634</u></u>
Het aantal personeelsleden over 2019 bedroeg gemiddeld 109 FTE. (2018 100)			
Voor toelichting op de WNT zie bijlage WNT.			

Afschrijvingen op materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	330	2.766	330
Inventaris en apparatuur	106.927	111.122	102.955
Andere vaste bedrijfsmiddelen	38.254	40.838	38.829
Totaal	<u><u>145.512</u></u>	<u><u>154.726</u></u>	<u><u>142.115</u></u>

Huisvestingslasten			
Huur	4.200	1.650	4.200
Onderhoud	46.177	22.750	80.145-
Energie en water	39.845	36.000	30.476
Schoonmaakkosten	45.688	35.000	43.161
Belastingen en heffingen	7.020	9.500	3.083-
Dotatie voorziening onderhoud	62.300	62.300	62.300
Bewaking/beveiliging	4.576	5.000	4.991
Overige	1.180	2.500	912
Totaal	<u><u>210.985</u></u>	<u><u>174.700</u></u>	<u><u>62.812</u></u>

2019

Begroting 2019

2018

Overige lasten*Administratie- en beheerslasten*

Administratie en beheer	74.019	67.000	68.665
Accountantslasten (controle jaarrekening)	9.009	8.000	7.244
Telefoon- en portokosten e.d	12.167	8.000	8.656
Kantoorartikelen	494	3.500	4.268
Stichtingslasten	21.240	28.000	30.042
Bestuurs-/managementondersteuning	62.803	52.000	52.390
	179.732	166.500	171.264
<i>Inventaris en apparatuur</i>			
Onderhoud inventaris/apparatuur	13.494	11.000	7.497
	13.494	11.000	7.497
<i>Leermiddelen</i>			
Onderwijsleerpakket	74.815	67.200	71.713
Computerkosten	82.986	63.000	94.518
Kopieer- en stencilkosten	28.836	32.000	31.594
Overige lasten	72	-	94
	186.710	162.200	197.919
<i>Overige</i>			
Kantinekosten	15.308	11.000	15.393
Cultuureducatie	1.150	2.000	65
Schoolkrant	14.930	15.000	13.871
Abonnementen	1.441	3.500	905
Medezeggenschapsraad	1.855	12.600	1.043
Overige	44.426	67.200	35.484
	79.110	111.300	66.761
Totaal	459.046	451.000	443.441

Specificatie honorarium

Onderzoek jaarrekening	9.009	8.000	7.244
<i>Accountantslasten</i>	9.009	8.000	7.244

Financiële baten en lasten

Rentebaten	7.703	4.500	8.271
Totaal	7.703	4.500	8.271

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming EUR Bedragen: x 1

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Eigen vermogen 31-12-2019	Resultaat jaar 2019	Omzet	Art. 2:403 BW ja/nee	Deelneme-percentage	Consolidatie ja/net
1.	Stichting Kinderboerderij de Schoutenhoeve	Stichting	Barneveld	Nee	Nee	Nee	N.v.t.	43.738	43.738	47.724	Nee	100%	nee

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelneme-percentage
1.	Berséba	Vereniging	Utrecht	nee	nee	nee		n.v.t.
2.	Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei	Vereniging	Bennekom	nee	nee	nee		n.v.t.

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelneme-percentage
	niet van toepassing							

WNT-verantwoording 2019 - Stichting voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de regio Veluwe

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de regio Veluwe van toepassing zijnde regelgeving:

Deze klassenindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>8</u>

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting voor Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de regio Veluwe is berekend conform de WNT klassenindeling. Op grond van de criteria valt deze rechtspersoon in klasse C, daarmee bedraagt het bezoldigingsmaximum € 138000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte

Het individuele WNT-maximum voor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Bedragen x € 1

PJ Westeralaken

Gegevens 2019

Funcctiegegevens	Directeur- bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 92.190
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.002
Bezoldiging	€ 109.192

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum **€ 138.000**

Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag N.v.t.

Gegevens 2018

Funcctiegegevens	Directeur- bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2018 (fte)	1,0
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.266
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.992

Totaal bezoldiging 2018 **€ 106.258**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2018 **€ 133.000**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1 **C.M. Verloop** **J.J van Dam** **G.P. Landwaart** **R. van Beijnum**

Gegevens 2019

Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 9.975	€ 4.444	€ 4.444	€ 6.650
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 20.700 N.v.t.	€ 13.800 N.v.t.	€ 13.800 N.v.t.	€ 13.800 N.v.t.

Gegevens 2018

Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 6.341	€ 4.444	€ 4.444	€ 6.882
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2018	€ 19.950	€ 13.300	€ 13.300	€ 13.300

Bedragen x € 1 **L. Vogelaar**

Gegevens 2019

Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 4.444
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 13.800 N.v.t.

Gegevens 2018

Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 4.444
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 2018	€ 13.300

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Er is een overeenkomst gesloten ten behoeve van begeleiding leerling met stichting Adullam voor 15 uur per week. Het uurtarief bedraagt € 25,-

Er is een huurovereenkomst gesloten ten behoeve van kopieerapparaten en machines vanaf 1 november 2016. De totale looptijd is 60 maanden. Het leasebedrag bedraagt per jaar € 12.501 (incl. BTW).

Er is een overeenkomst gesloten ten behoeve van schoonmaak toiletten voor locaties Ochten en Barneveld. Het bedrag bedraagt per jaar € 11.400 (excl. BTW).

Er is een overeenkomst gesloten ten behoeve van onderhoud technische installatie locatie Barneveld. Het bedrag bedraagt per jaar € 9.938 (incl. BTW).

Met de medewerkers zijn geen geformaliseerde afspraken gemaakt inzake niet opgenomen duurzame inzetbaarheidsuren, zoals bedoeld in artikel 8 van de cao.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan van Stichting voor Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de Regio Veluwe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting voor Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de Regio Veluwe gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de Regio Veluwe op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Speciaal Onderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in de Regio Veluwe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Panoven 29A
4191 GW Geldermalsen
Postbus 241
4190 CE Geldermalsen

T (0345) 58 90 00
F (0345) 58 13 59
geldermalsen@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 30248615

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 25 juni 2020

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. (Marien) Rozendaal RA

BIJLAGEN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH SBO LOCATIE OCHTEN

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	1.278.807	1.142.041	1.072.938
Overige baten	74.590	25.500	57.067
Totaal baten	<u>1.353.397</u>	<u>1.167.541</u>	<u>1.130.004</u>
Lasten			
Personeelslasten	1.143.735	1.060.955	1.030.505
Afschrijvingen	23.194	25.825	20.247
Huisvestingslasten	66.588	69.700	72.374
Overige lasten	39.883	48.550	48.290
Totaal lasten	<u>1.273.400</u>	<u>1.205.029</u>	<u>1.171.416</u>
Saldo baten en lasten	79.997	37.488-	41.412-
Financiële baten en lasten	1.595	2.000	1.772
Netto resultaat	<u>81.591</u>	<u>35.488-</u>	<u>39.640-</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH SBO LOCATIE BARNEVELD

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	1.496.028	1.373.595	1.312.060
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	-	-	630
Overige baten	<u>25.269</u>	<u>8.500</u>	<u>8.728</u>
Totaal baten	<u>1.521.297</u>	<u>1.382.095</u>	<u>1.321.418</u>
Lasten			
Personeelslasten	1.384.663	1.374.765	1.411.572
Afschrijvingen	15.376	18.597	20.326
Huisvestingslasten	538	-	-
Overige lasten	<u>41.749</u>	<u>41.200</u>	<u>33.442</u>
Totaal lasten	<u>1.442.327</u>	<u>1.434.562</u>	<u>1.465.340</u>
Saldo baten en lasten	78.971	52.466-	143.922-
Financiële baten en lasten	<u>1.611</u>	<u>1.000</u>	<u>1.984</u>
Netto resultaat	<u>80.581</u>	<u>51.466-</u>	<u>141.938-</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH (V)SO ZML EN MG

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	3.326.706	3.240.134	2.978.325
Overige baten	27.608	6.000	16.316
Totaal baten	<u>3.354.314</u>	<u>3.246.134</u>	<u>2.994.641</u>
Lasten			
Personeelslasten	3.118.569	3.146.335	2.802.629
Afschrijvingen	14.098	13.753	15.532
Huisvestingslasten	497	-	-
Overige lasten	69.749	76.750	56.160
Totaal lasten	<u>3.202.912</u>	<u>3.236.838</u>	<u>2.874.321</u>
Saldo baten en lasten	151.402	9.296	120.320
Financiële baten en lasten	3.355	1.000	3.451
Netto resultaat	<u>154.756</u>	<u>10.296</u>	<u>123.771</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE REHOBOTH DIENSTVERLENING

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	444.662	474.085	483.963
Overige baten	131.061	90.000	170.085
Totaal baten	<u>575.723</u>	<u>564.085</u>	<u>654.048</u>
Lasten			
Personeelslasten	552.759	562.307	564.087
Afschrijvingen	501	-	501
Huisvestingslasten	1.157	-	-
Overige lasten	556	-	760
Totaal lasten	<u>554.973</u>	<u>562.307</u>	<u>565.348</u>
Saldo baten en lasten	20.749	1.778	88.700
Financiële baten en lasten	358	-	232
Netto resultaat	<u>21.106</u>	<u>1.778</u>	<u>88.932</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN BOVENSCHOOLS

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Rijksbijdragen	724.733	724.733	649.591
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	32.995	-	22.556
Overige baten	30.243	14.500	24.576
Totaal baten	<u>787.971</u>	<u>739.233</u>	<u>696.723</u>
Lasten			
Personeelslasten	307.732	308.369	320.840
Afschrijvingen	92.204	94.364	85.369
Huisvestingslasten	142.205	105.000	9.561-
Overige lasten	285.870	256.500	274.748
Totaal lasten	<u>828.012</u>	<u>764.233</u>	<u>671.396</u>
Saldo baten en lasten	40.040-	25.000-	25.327
Netto resultaat	<u>40.040-</u>	<u>25.000-</u>	<u>25.327</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019 VAN DE STICHTING

	<u>2019</u>	<u>Begroting 2019</u>	<u>2018</u>
Baten			
Ouderbijdragen	-	16.000	-
Collecten kerken/donaties/giften	18.630	12.000	35.575
Overige baten	15.525	-	17.044
Totaal baten	<u>34.155</u>	<u>28.000</u>	<u>52.618</u>
Lasten			
Personele lasten	-	-	130
Kosten begeleiding/ondersteuning	3.025	-	3.172
Representatiekosten	-	1.000	46
Afschrijvingen	138	2.188	138
Overige lasten	18.215	27.000	26.695
Totaal lasten	<u>21.379</u>	<u>30.188</u>	<u>30.180</u>
Saldo baten en lasten	12.776	2.188-	22.438
Financiële baten en lasten	786	500	831
Netto resultaat	<u>13.562</u>	<u>1.688-</u>	<u>23.269</u>

In de stichtingslasten zijn de 'afschrijvingen' meegenomen. Bij de toelichting op de staat van baten en lasten zijn deze kosten niet onder de stichtingslasten maar onder afschrijvingen gerubriceerd.

